Benefits of using Registered Reports during Doctoral studies when writing (not only) a Dissertation, including practical example

Bočanová, J.[1]

1 | University of Presov, Faculty of Arts, Department of Psychology, Prešov, Slovakia

Citation | Bočanová, J. (2026). Výhody využívania Registered Reports počas doktorandského štúdia pri písaní (nielen) dizertačnej práce vrátane praktickej ukážky. *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi, 9*(2) , 122– 139. https://doi.org/10.35198/APLP/2026-002-0005

ABSTRACT | Registered Reports (RR) are a popular format that allows authors of future studies to receive high-quality expert review and feedback on their research design before the study is conducted. The key advantages of this approach include reducing researcher bias and securing in-principle acceptance of the study for publication in supported "friendly" journals, regardless of the study's results. This method promotes transparency and objectivity within the scientific process. The aim of this theoretical contribution is to introduce Registered Reports primarily to PhD students and early-career researchers in the field of psychology and related fields, who are preparing to write their dissertation and/or research articles and to encourage them to consider using the RR format during their writing process. The paper also focuses on the benefits that Registered Reports offer in terms of improving the quality and efficiency of the research process from the perspective of a doctoral student.

Keywords | Registered Reports – Open science – PCI RR

Submitted | 15 June 2025 **Accepted |** 28 July 2026

Grant affiliation | The study was supported by the GaPU grant no. 4/2025.

Corresponding author | Mgr. Jaroslava Bočanová, PhD., University of Presov, Faculty of Arts, Department of Psychology, 17. novembra 1, 080 01 Prešov **jaroslava.bocanova@unipo.sk**

Výhody využívania Registered Reports počas doktorandského štúdia pri písaní (nielen) dizertačnej práce vrátane praktickej ukážky

Bočanová, J.[1]

1 | Inštitút psychológie, Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove, Slovensko

Citace | Bočanová, J. (2026). Výhody využívania Registered Reports počas doktorandského štúdia pri písaní (nielen) dizertačnej práce vrátane praktickej ukážky. *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi, 9*(2) , 122–139. https://doi.org/10.35198/APLP/2026-002-0005

ABSTRAKT | Registrované správy (Registered Reports, RR) sú populárnou formou, ktorá umožňuje autorom budúcich štúdií získať kvalitné odborné hodnotenie a posudok na návrh výskumu ešte pred jeho realizáciou. Kľúčovými výhodami tejto metódy sú zníženie subjektívnej zaujatosti výskumníkov, ako aj prijatie výskumnej štúdie ako budúceho článku do podporovaných „friendly" časopisov bez ohľadu na výsledok výskumu. Tento prístup podporuje transparentnosť a objektivitu v rámci vedeckého procesu. Cieľom tohto teoretického príspevku je predstaviť registrované správy najmä doktorandom a začínajúcim výskumným pracovníkom, z odboru psychológie a príbuzných odborov, ktorí sa pripravujú na písanie dizertačnej práce a/alebo výskumných článkov, a podporiť ich pri využívaní RR počas ich písania. Práca sa taktiež zameriava na výhody, ktoré Registered Reports prinášajú z hľadiska kvality a efektivity vo výskumnom procese z pohľadu doktoranda.

Klíčová slova | Registered Reports – Otvorená veda – PCI RR

Došlo do redakce | 15. června 2025 **Přijato k tisku |** 28. července 2026

Grantová podpora | Výskum bol podporený grantom GaPU č. 4/2025

Korespondující autor | Mgr. Jaroslava Bočanová, PhD., Inštitút psychológie, Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove, Ul. 17. Novembra 1, 080 01 Prešov **jaroslava.bocanova@unipo.sk**

1 OTVORENÁ VEDA A JEJ OPODSTATNENOSŤ

V súčasnosti sa čoraz viac výskumníkov zhoduje v dôležitosti praktizovania princípov otvorenej vedy. Otvorenou vedou sa rozumie súbor metód, nástrojov, platforiem a postupov, ktorých cieľom je zvýšiť dostupnosť, transparentnosť, reprodukovateľnosť a spoľahlivosť vedeckého výskumu. Prebiehajúci posun smerom k postupom otvorenej vedy je sčasti dôsledkom pribúdajúcich dôkazov o tom, že štúdie naprieč disciplínami trpia skresleniami, nedostatočne silnými výskumnými dizajnmi a nereprodukovateľnými alebo nereplikovateľnými výsledkami. Zároveň vychádza zo všeobecnej snahy mnohých výskumníkov znižovať nadmernú súťaživosť vo vede a namiesto toho podporovať spoluprácu na výskume, ktorá prináša prospech vede aj spoločnosti. K princípom otvorenej vedy môžu výskumníci prispieť napríklad zdieľaním kódov, dát a výskumných materiálov, prijímaním nových publikačných formátov, ako sú registrované správy a preprinty, realizáciou replikačných štúdií a reanalýz, optimalizáciou štatistických postupov s cieľom zlepšiť hodnotenie dôkazov a prehodnocovanie inštitucionálnych stimulov (Bertram et al., 2023).

1.1 Definovanie Registrovaných správ

Jedným z princípov uplatňujúcich sa prostredníctvom otvorenej vedy sú tzv. otvorené metódy. Otvorené metódy zahŕňajú transparentný opis a verejné zdieľanie protokolov, materiálov a analytického kódu. Pomáhajú overovať výskumné zistenia tým, že uľahčujú reprodukovateľnosť, teda použitie rovnakých metód a rovnakých dát, a replikovateľnosť, teda použitie rovnakých metód na odlišných dátach (Bertram et al., 2023). K otvoreným metódam spadá napr. zverejňovanie preprintov, predregistrácie a i. Registrované správy (v angl. Registered Reports, skratka RR) majú podobu empirickej publikácie, v ktorej sa návrhy štúdií, resp. výskumné projekty pred uskutočnením samotnej štúdie/výskumu podrobujú odbornému hodnoteniu a predbežnému schváleniu. RR ponúka posúdenie výskumných projektov pomocou kvalitných odborných, resp. expertných posudkov od recenzentov, ktorí sa pohybujú v obdobnej výskumnej problematike, t. j. v oblasti, z ktorej daná štúdia pochádza. Ponúkajú praktické usmernenia v podobe konkrétnych metodologických a procesných odporúčaní pre autorov, recenzentov a redaktorov. Podporujú reprodukovateľnosť, transparentnosť a autokorekciu výskumneho procesu v rôznych disciplínach a môžu pomôcť zmeniť spôsob, akým spoločnosť hodnotí výskum a výskumníkov (Chambers & Tzavella, 2022).

Pred uskutočnením výskumu autori predkladajú rukopis v 1. etape, ktorý obsahuje úvod (môžu sa v ňom nachádzať aj hypotézy) a podrobné plány metód a analýz, ktoré chcú realizovať. Po odbornom posúdení a revízii sa rozhodnutie o publikovaní prijíma na základe hodnotenia výskumnej otázky a prísnosti metód. Ak je rukopis prijatý, autori dostanú „predbežný súhlas“, ktorý zaväzuje časopis alebo platformu k uverejneniu konečného výskumu bez ohľadu na výsledok. Autori potom realizujú svoj výskum tak, ako je uvedené v ich etape 1, a dokončia rukopis etapy 2, v ktorom sa k schválenému protokolu etapy 1 pridajú časti o výsledkoch a diskusii. Dokončený rukopis prechádza druhým kolom odborného hodnotenia, ktoré sa zameriava na súlad s plánmi etapy 1 a na posúdenie, či sú závery platné vzhľadom na výsledky. Po prípadných revíziách sa uverejní registrovaná správa (Henderson & Chambers, 2022).

V súčasnosti existuje mnoho časopisov, ktoré podporujú formát RR, a taktiež existuje aj nezisková, nekomerčná „nadčasopisová“ platforma PCI (Peer Community In), ktorá poskytuje tzv. peer-review preprintov/rukopisov.

1.2 Význam Predregistrácie a Registrovaných správ

Registered Reports patria k veľmi vhodným formám, ktoré pomáhajú výskumníkom s transparentnosťou a prispievajú k otvorenej vede. Okrem nich však existuje aj tzv. predregistrácia. Predregistrácia je časovo označený záznam rozhodnutí týkajúcich sa návrhu štúdie, metód a analýzy, vytvorený pred zberom dát alebo ich sprístupnením. Tento dokument by mal byť verejne dostupný na registri alebo v úložisku (Stewart et al., 2020).

Hlavným cieľom predregistrácie je jasnejšie rozlíšiť plánované, konfirmatívne testy hypotéz od neplánovaných, induktívnych objavov či výskumu generujúceho hypotézy (Stewart et al., 2020). Tento metodologický postup, z pohľadu filozofie vedy (Popperov falzifikacionizmus), zlepšuje hodnotenie prísnosti testovania hypotéz (Lakens et al., 2024). Preto by predregistrácia nemala byť bezmyšlienkovým rituálom, ale mala by byť odôvodnená na základe základných princípov. Tieto princípy sa vzťahujú na základné metodologické princípy vychádzajúce z filozofie vedy Popperovho falzifikacionizmu (Lakens et al., 2024). Predregistrácia vo svojej najnákladnejšej podobe jednoducho znamená, že výskumný plán bol určitým spôsobom zaregistrovaný, pričom nevyhnutne nezahŕňa žiadnu formu recenzného konania (Huensch, 2024).

Predregistrácia zároveň umožňuje sledovať akékoľvek odchýlky od pôvodného plánu, ako sú zmeny v analýze alebo hypotézach, ktoré by inak mohli zostať nepovšimnuté (Toth et al., 2021). Táto lepšia transparentnosť je často považovaná za jednu z hlavných výhod predregistrácie (Spitzer & Mueller, 2023). Okrem toho môže predregistrácia pomôcť výskumníkom identifikovať nedostatky alebo chyby v hypotéze/hypotézach, dizajne či pláne analýzy, ktoré by sa odhalili až po dokončení experimentu (Simmons et al., 2021). Tiež môže slúžiť ako príležitosť na diskusiu medzi spolupracovníkmi, vedúcu k zdokonaleniu metód a analýzy, a tým k vyššej kvalite štúdie (Logg & Dorison, 2021).

Medzi často uvádzané nevýhody predregistrácie patrí predĺženie trvania projektu (Sarafoglou et al., 2022). Ďalej mnohé predregistrácie obsahujú nejasné hypotézy alebo vynechávajú dôležité detaily metód a plánov analýz, čo komplikuje

ich kritické hodnotenie kolegami (Brodeur et al., 2024). Viacerí autori upozornili, že reštriktívna povaha predregistrácie vedie k nudným alebo neprehľadným článkom bez priestoru pre neočakávané objavy (Goldin-Meadow, 2016; Kornell, 2013), čo môže sťažovať ich publikovanie (Van den Akker et al., 2024). V štúdii od Van den Akker a kol. (2024) porovnali štúdie z oblasti psychológie, ktoré získali cenu Preregistration Challenge alebo označenie predregistrácie („badge“), s podobnými štúdiami, ktoré predregistrované neboli. Nezistili, že by predregistrované štúdie mali nižší podiel pozitívnych výsledkov než neregistrované štúdie, ani že by mali menšie veľkosti efektov. Dokonca predregistrované štúdie neobsahovali ani menej štatistických nezrovnalostí než neregistrované. Autori výskumu však zistili, že predregistrované štúdie častejšie obsahovali analýzu sily testu (power analysis) a mali väčšie výberové súbory než neregistrované štúdie. Čo bolo zaujímavé je aj to, že nebol preukázaný ani rozdiel v dĺžke recenzného konania medzi typmi štúdií a že by predregistrované štúdie mali vyšší vedecký vplyv z hľadiska počtu citácií, Altmetric Attention Score a impakt faktora časopisu, v porovnaní s neregistrovanými štúdiami.

Ďalší výskum zameraný na predregistrácie ukázal, že existuje napätie medzi predstavou, že predregistrácia neumožňuje odchýlky od vopred stanoveného plánu, a skutočnosťou, že výskumníci často musia svoj analytický plán upraviť (Spitzer & Mueller, 2023). Výskumníci, ktorí uvádzajú, že ich štúdia bola predregistrovaná, nie vždy transparentne informujú o odchýlkach (Toth et al., 2021; Willroth & Atherton, 2024). Jedným z dôvodov môže byť, že majú pocit, že odchýlky od predregistrácie by mohli znížiť dôveryhodnosť ich tvrdení (Spitzer & Mueller, 2023). Editori však považujú určité odchýlky od predregistrácie za neproblematické, zatiaľ čo netransparentnosť ohľadom týchto odchýlok hodnotia negatívne (Willroth & Atherton, 2024). Navyše, nie všetky odchýlky ovplyvňujú prísnosť testu (Lakens, 2024). Na druhej strane však odchýlenie sa od predregistrácie môže v niektorých prípadoch zvýšiť pravdepodobnosť chyby I. typu, čím sa znižuje prísnosť testu (Lakens et al., 2024).

Niektorí autori sa obávajú, že predregistrácia odrádza od explorácie dát (Ellemers, 2013; Pham a Oh, 2021). Tvrdia, že prílišné zdôrazňovanie formálnej metodológie môže potlačiť kreativitu, ktorá je pre pokrok vedy nevyhnutná. Ďalším vedľajším efektom je tzv. „bias výskumníckeho záväzku“ (researcher commitment bias), teda situácia, keď výskumníci zostávajú pri svojom pláne, aj keď si uvedomia, že je nevhodný (Rubin & Donkin, 2022). Ďalším rizikom je, že predregistrácia môže byť vnímaná ako automatický znak kvality, čo vedie len k akejsi „povrchnej fasáde prísnosti“ (Devezer et al., 2021). Lakens a kol (2024) rozdelil kritiku voči predregistrácii do troch kategórií. Prvá skupina výhrad tvrdí, že predregistrácia nie je potrebná na zlepšenie vedy. Druhá skupina tvrdí, že predregistrácia môže mať neúmyselné vedľajšie dôsledky. To je podľa neho takmer určite pravda, avšak stáva sa to problémom len vtedy, ak sa neimplementujú následné kroky na odstránenie neželaných efektov. Tretia skupina kritík vychádza z nedorozumení ohľadom samotného konceptu predregistrácie. Mnoho výskumníkov neposkytuje jasnú konceptuálnu definíciu predregistrácie (Lakens, 2019).

Napriek týmto nedostatkom však mnohé štúdie disponujú vysoko kvalitnou predregistráciou, ktorá zvyšuje schopnosť hodnotiť prísnosť testov v porovnaní s nepredregistrovanými štúdiami (Toth et al., 2021). Proces predregistrácie môže výskumníkom pomôcť vybudovať si reputáciu otvorenosti a transparentnosti (Stewart et al., 2020). Výskumníci by však nemali predregistrovať len preto, že je to módne, považujú to za cnosť alebo že prínosy prevyšujú nevýhody, ale hlavne preto, že im to pomáha dosiahnuť ciele vedy (Lakens et al., 2024). Na rozdiel od Registered Reports predregistrácie neposkytujú odborné pripomienky recenzentov, ktorí sú expertmi v danej výskumnej oblasti. Registered Reports zároveň zmierňujú kritiku založenú na výsledkoch, pretože dôraz sa kladie na výskumnú otázku a metodologickú prísnosť, nie na novinky vychádzajúce z výsledkov. Navyše, odborné pripomienky pred zberom dát pomáhajú zmierniť negatívne dôsledky konkurenčného systému „publikuj ako prvý“ a podporujú viac kolaboratívny systém otvorenej vedy (Stewart et al., 2020).

Predregistrácie a Registered Reports môžu znížiť problematické výskumné praktiky, ako sú HARKing (tvorba hypotéz po poznaní výsledkov) a p-hacking (výber alebo analýza dát, až kým sa nenájdu signifikantné p-hodnoty), a znižujú mieru falošne pozitívnych zistení (Munafò et al., 2017). Pomáhajú tiež predchádzať zaujatostiam, ako je selektívne reportovanie výsledkov alebo analýz (napríklad podľa štatistickej významnosti), keďže očakávané výsledky a plánované analýzy sú časovo označené a verejne dostupné (Stewart et al., 2020). Predregistrácie a Registered Reports motivujú výskumníkov venovať väčšie úsilie dôkladnému plánovaniu štúdií, ktoré sú dobre zdokumentované a reprodukovateľné. Počas analýzy a písania slúži predregistrácia ako užitočná pomôcka a zároveň pomáha zabrániť problémovým praktikám, ako je „lovenie v dátach“, p-hacking alebo HARKing, čím zároveň zjednodušuje analýzu (Stewart et al., 2020).

1.3 Typy RR

Rozšírenie RR vo vedeckej oblasti ovplyvňuje ich využitie v rámci rôznorodých typov výskumov. Henderson a Chambers (2022) vo svojom článku zmieňujú 4 najčastejšie typy výskumov, ktoré využívajú RR, konkrétne:

Konfirmačné (potvrdzujúce) – tzv. primárne registrované správy. Sem patria výskumy, ktoré overujú hypotézy. Tvoria väčšinu publikovaných RR.

Výskumy s využitím existujúcich údajov – tzv. sekundárne RR. Pracujú s už existujúcimi údajmi na zodpovedanie výskumnej otázky.

Meta-analýzy, systematické prehľady a systematické mapy – ide o protokoly zamerané na syntézu výskumných štúdií. Tieto sú často verejne registrované, no formát registrovaných správ prináša ďalšie výhody v podobe vzájomného odborného hodnotenia protokolov a ich principiálneho prijatia.

Kvalitatívne výskumy – mnohé aspekty kvalitatívneho výskumu možno špecifikovať a priori, pričom sa autori môžu odvolať na existujúce usmernenia pre kvalitatívnu predregistráciu (Henderson & Chambers, 2022).

Nie všetky časopisy však podporujú všetky typy týchto formátov. V takom prípade je vhodné skontrolovať požiadavky konkrétneho časopisu vzhľadom na preferenciu a uváženie výskumníka.

1.4 Výhody RR

Kľúčovým prínosom RR je, že poskytujú účinný prostriedok proti možnej publikačnej zaujatosti (Allen & Mehler, 2019). Rozhodnutie o publikovaní sa prijíma ešte pred samotným výskumom, keď výsledky ešte nie sú známe. Tento princíp nielenže zabezpečuje, že „pozitívne" aj „negatívne" výsledky majú rovnakú šancu na publikovanie, ale tiež garantuje zverejnenie výskumu bez ohľadu na jeho výsledok (Chambers & Tzavella, 2022).

Získanie záväzku publikovať výskum ešte pred spustením štúdie (t. j. prijatie v rámci 1. etapy) umožňuje výskumníkovi zaradiť článok do svojho životopisu ako konkrétny výstup vrátane dátumu prijatia a názvu časopisu/platformy oveľa skôr než v prípade štandardného článku, kde je potrebné čakať na dokončenie a prijatie štúdie. Toto je mimoriadne dôležité najmä pre výskumných pracovníkov na začiatku kariéry (ECR – Early Career Researchers), ktorí sa uchádzajú o svoje prvé pracovné miesta a granty. Možno aj preto sú autormi väčšiny publikovaných registrovaných správ práve ECR (Chambers & Tzavella, 2022).

Ďalším cieľom RR je redukcia výskumnej zaujatosti, čo znamená, že kľúčové rozhodnutia o dizajne a analýze sa prijímajú ešte pred samotným zberom dát. Rukopis z 1. etapy tak zostáva vo finálnej podobe práce vo veľkej miere nezmenený. Tento prístup zároveň posúva dôležité rozhodnutia na začiatok projektu, v čase, keď je výskumník najmotivovanejší a najviac nadšený pre svoju tému. Recenzentská spätná väzba prichádza v čase, keď je najúčinnejšia, teda ešte pred realizáciou výskumu, čo mu umožňuje vylepšiť projekt spôsobom, ktorý by už po spustení zberu dát nebol možný (na rozdiel od tradičného odborného hodnotenia). Práve takáto spätná väzba môže dopomôcť autorom zlepšiť kvalitu svojho výskumu práve skorou úpravou plánov ešte pred začatím zberu dát. Keď teda začne so zberom údajov (alebo s analýzou, ak ide o sekundárne údaje), bude mať všetko pripravené vrátane podrobného a recenzovaného protokolu štúdie (Henderson & Chambers, 2022). Avšak Wagenmakers a Vazire (2020) upozorňujú na mylnú interpretáciu, ktorá spočíva v tom, že cieľom predregistrácie je zvýšiť kvalitu štúdie. Cieľom predregistrácie je, v tomto prípade, zvýšiť transparentnosť, čo potenciálne umožňuje ostatným lepšie posúdiť kvalitu štúdie (Wagenmakers & Vazire, 2020). Nemožno však tvrdiť, že predregistrácia sama osebe nevyhnutne ovplyvňuje kvalitu štúdie (Huensch, 2024).

RR sú teda veľmi výhodným nástrojom pre doktorandov a začínajúcich výskumníkov. Ako príklad využitia formátu registrovaných správ sme sa rozhodli uviesť reálnu ukážku aplikácie tohto formátu pri písaní výskumnej práce.

1.5 Nevýhody RR

Aj keď sa s registrovanými správami spájajú skôr výhody, niektorí výskumníci vyjadrili obavy, že pre takéto štúdie je obtiažnejšie publikovanie než pre neregistrované (Van den Akker, 2024). Lakens et al. (2024) poukázali na nevýhodu formátu Registered Reports (registrovaných správ) v tom, že začiatok zberu dát nemôže výskumník úplne naplánovať, pretože musí počkať, kým sa dokončí recenzné konanie prvej etapy (Stage 1), a možno aj následné kolo revízií, predtým, ako získa predbežné prijatie článku (in-principle acceptance). Toto obmedzenie je však možné vyriešiť prostredníctvom naplánovaného recenzného procesu (scheduled review). Výskumníci môžu vopred uviesť dátum, kedy plánujú odoslať svoj Registered Report. Editor následne vopred zabezpečí recenzentov a inštruuje ich, aby začali s recenzným procesom okamžite po naplánovanom dátume odoslania (Lakens et al., 2024).

Taktiež podľa Briker a Gerpott (2023) nedostatok znalostí predstavuje zásadnú prekážku, ktorá bráni výskumníkom pravidelne a efektívne využívať tento publikačný formát. Okrem toho môžu rozšírené (mylné) presvedčenia ovplyvňovať recenzentov a viesť k tomu, že nedostatočne posudzujú príspevky vo forme Registered Reports. Niekoľko rozšírených presvedčení (napr. príspevky vo formáte Registered Reports sú príliš riskantné alebo nevhodné pre terénny výskum a/alebo pre začínajúcich výskumníkov) môže vysvetľovať, prečo sú vedci voči tomuto formátu stále zdržanliví. Okrem toho výskumníkom môžu chýbať konkrétne odporúčania a osvedčené postupy, ako pristupovať k procesu podávania RR nielen v oblasti manažmentu a aplikovanej psychológie (Briker & Gerpott, 2023) ale aj v iných oblastiach akou sú aj ďalšie oblasti psychológie, či psychiatrie. Vo svojej štúdii Briker a Gerpott (2023) zistili určité limity RR. Ako prvé uviedli, že Registered Reports neprispievajú k tomu, aby sa kontroverzné zistenia stali pre verejnosť dôveryhodnejšími. Štúdia Costa a kol. (2022) napríklad zistila, že verejnosť vníma RR rovnako dôveryhodne alebo nedôveryhodne ako konvenčne zaslané rukopisy. Po druhé, niektorí vedci sa obávajú, že RR by mohli viesť ku konzervatívnej posunovej línii, kde by recenzenti mohli autorom zakázať zbierať dáta na testovanie kontroverznej výskumnej témy, paradigmy alebo hypotézy (Kupferschmidt, 2018), čím by mohli obmedziť akúsi rozmanitosť, ktorá je vo vedeckej sfére dôležitá. Po tretie, vedci poukazujú na to, že autori alebo recenzenti môžu mať nedostatočné zdroje na zabezpečenie, že výskumné postupy a zber dát budú vykonané presne podľa protokolov etapy 1 (Claesen et al., 2021). To môže viesť k nahromadeniu výskumov, ktoré síce majú zabezpečiť spoľahlivosť, ale napokon nemusia priniesť dôveryhodnejšie výsledky (Briker & Grepott, 2023). Taktiež tvrdia, že RR nemôžu zabrániť zámernému vedeckému podvodu. Teoreticky by autori mohli podvádzať vo formáte RR tým, že už majú svoje dáta zozbierané. V tomto prípade

však zvyčajne ide o „mýtus“, pretože recenzenti a editori často požadujú zmeny v metódach a zbere dát uvedených v pôvodnom návrhu (Chambers & Tzavella, 2022).

Formát RR nie je univerzálnym riešením všetkých problémov, ktoré môžu vzniknúť v rôznych vedeckých oblastiach, no ponúka stimuly na vyhýbanie sa pochybným výskumným praktikám, ale nemôže úplne zastaviť vedcov, ktorí pristupujú k vede s pochybným prístupom (Briker & Grepott, 2023). Je však pozoruhodné, že doteraz nebola publikovaná žiadna zásadná kritika formátu Registered Reports, keďže medzi vedcami panuje široká zhoda, že publikačné skreslenie treba minimalizovať, a zároveň sa uznáva, že recenzný proces v 1. etape Registered Reports zlepšuje kvalitu samotných predregistrácií (Lakens et al., 2024).

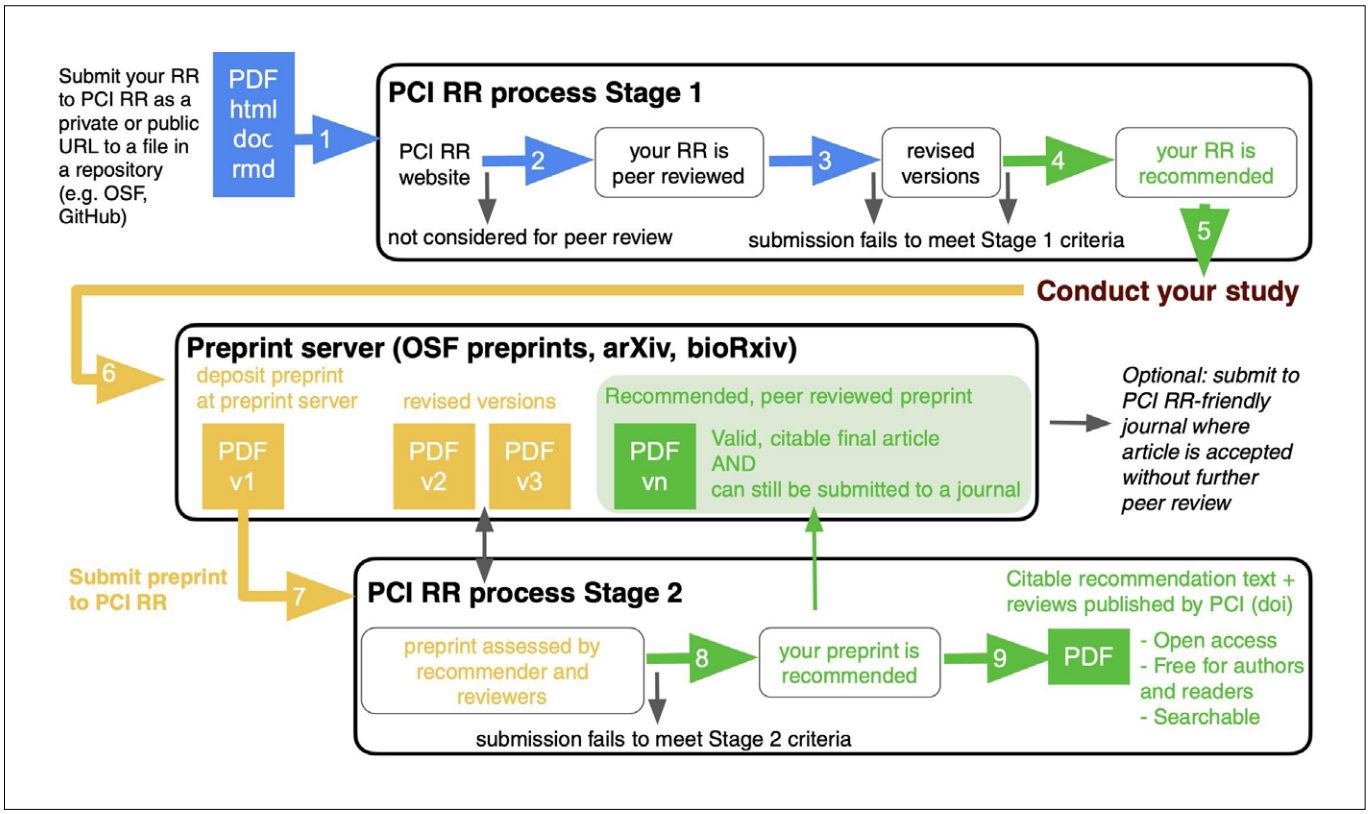
2 POSTUP JEDNOTLIVÝCH KROKOV V RR

V tejto kapitole budú rozobraté jednotlivé kroky, ktoré je vhodné pri práci s RR podniknúť. Táto kapitola je inšpirovaná krokmi od Henderson a Chambers (2022), ktorí dôsledne popísali tento postup. Tieto kroky však budú doplnené o praktické poznámky, ktoré môžu autorom počas priebehu procesu RR pomôcť. Celý postup je znázornený na obr. 1.

Krok 1 – Včasné plánovanie, oboznámenie sa s RR a výber vhodného časopisu

Začať pracovať s RR už v čo najskoršej fáze výskumu môže výskumníkovi pomôcť nasmerovať jeho zameranie aj samotný proces učenia. Väčšina časopisov alebo platforiem, ktoré ponúkajú publikovanie v tomto formáte, má jasne definované štatistické (napr. plán výberu vzorky) a metodologické požiadavky, s ktorými je potrebné sa oboznámiť. Znalosť týchto kritérií ešte pred navrhnutím samotnej štúdie umožní výskumníkovi učiť sa o podstatných aspektoch v správnom čase alebo si v prípade potreby nájsť spolupracovníkov so zodpovedajúcou expertízou (Henderson & Chambers, 2022).

Počas vypracovávania štúdie by sa malo naplánovať, kam bude rukopis (výskumný projekt) predložený. Existujú dve hlavné možnosti: predložiť prácu do niektorého z časopisov, ktoré ponúkajú formát registrovaných správ, alebo využiť nadčasopisovú platformu Peer Community In Registered Reports (PCI RR) (Henderson & Chambers, 2022). Ak bude zvolený PCI RR, po prijatí rukopisu sú recenzie a redakčné odporúčania zverejnené na webovej stránke PCI RR a autori majú možnosť ponechať si svoj článok z druhej etapy ako recenzovanú predtlač registrovanej správy (s prideleným DOI), alebo ho predložiť ako registrovanú správu jednému z viacerých „PCI RR-friendly“ časopisov. Tieto časopisy sa zaviazali uverejňovať registrované správy prijaté platformou PCI RR bez ďalšieho recenzovania. To znamená, že ak výskumník získal predbežné prijatie od PCI RR, automaticky tým získal aj predbežné prijatie od všetkých oprávnených časopisov (pozri obr. 3) (Henderson & Chambers, 2022). Časopisy majú tieto požiadavky uvedené na svojich webových stránkach, rovnako ako aj formát, resp. šablónu ako tieto rukopisy písať už podľa ich požadovaných kritérií (napr. typ a veľkosť písma, aké časti sú nevyhnutné, aký citačný manuál používať a pod.).

Obrázok 1 | Postupovanie v PCI RR v jednotlivých krokoch (PCI RR, 2025a)

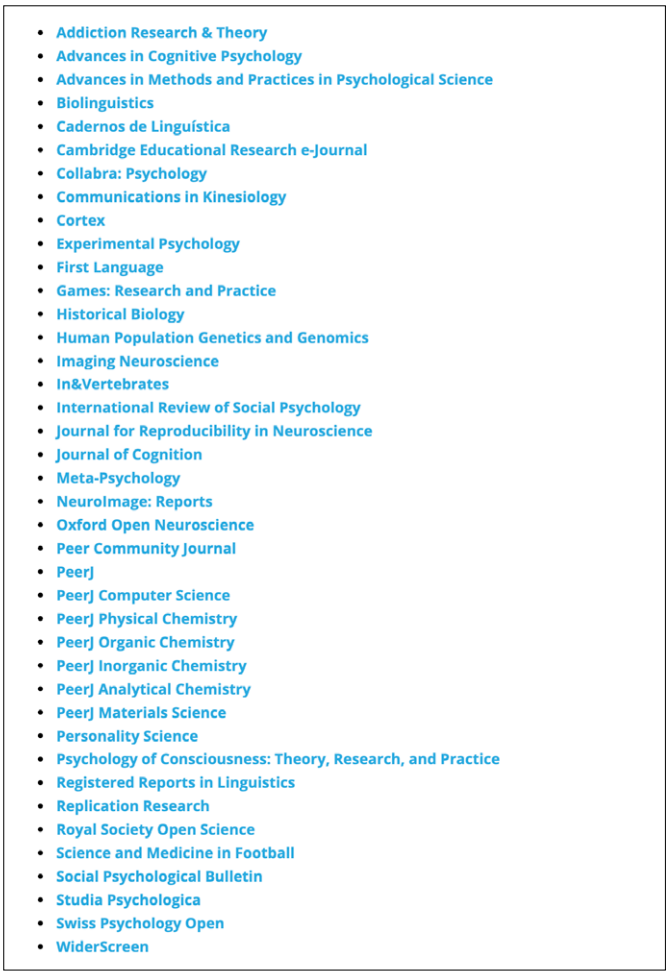
Je odporúčané si tieto informácie skontrolovať skôr, než sa im rukopis pošle.

Štúdia od Montoya a kol. (2021) zistili, že publikovanie prvej registrovanej správy daného časopisu zvyčajne trvá približne jeden rok, pričom mnohé časopisy svoju prvú registrovanú správu ešte nepublikovali. V pokynoch pre autorov často chýba pomerne veľa informácií, ktoré by mohli pomôcť objasniť niektoré bežné obavy spojené s registrovanými správami. Tie časopisy, ktoré takéto informácie poskytujú, však ukazujú, ako možno tieto obavy riešiť v rámci možností formátu registrovanej správy. Časopisy, ktoré registrované správy prijali, sa výrazne líšia z hľadiska impaktu, pričom typický dvojročný impakt faktor je približne 2,74 a typický päťročný impakt faktor približne 3,95. Časopisy často spájajú registrované správy aj s ďalšími postupmi otvorenej vedy, najmä s otvorenými dátami a materiálmi, ale aj s predregistráciou a replikačnými štúdiami. Napokon, počas recenzného konania je najčastejšou politikou anonymita recenzentov aj autorov. Je však možné, že časopisy žiadajú autorov o predregistráciu v liste o principiálnom prijatí po etape 1, namiesto toho, aby túto informáciu uvádzali v pokynoch pre autorov. Navyše niektoré časopisy používali rôzne šablóny bez toho, aby poskytli informácie špecifické pre daný časopis. Bez toho, aby časopis jasne uviedol, či otvorené dáta skutočne vyžaduje, je táto formulácia v šablóne nejednoznačná. Časopisy, ktoré prijímajú registrované správy, by preto mali svoje konkrétne politiky jasne špecifikovať. Nezanedbateľná časť časopisov však umožňuje, aby bola identita autorov známa. Celkovo možno povedať, že časopisy publikujúce registrované správy umožňujú mnohé bežné postupy používané aj pri neregistrovaných správach vrátane exploratívnej analýzy dát, sekundárnej analýzy dát, predbežných štúdií a viacerých štúdií v rámci jedného článku. Väčšina časopisov umožňuje zahrnúť viacero štúdií buď prostredníctvom postupnej registrácie, alebo tak, že počiatočné štúdie sú predložené ako „pilotné“ dáta a iba záverečná štúdia nasleduje formát registrovanej správy. Okrem toho ani jeden časopis výslovne neobmedzuje výskumníkov iba na ich pôvodný plán analýzy a mnohé časopisy umožňujú sekundárnu analýzu dát.

V prípade rozhodnutia zaslať svoj rukopis cez platformu PCI RR sa odporúča dôkladne si preštudovať sprievodcu pre autorov (Author's Guidelines). Na obr. 2 je uvedená ukážka jednotlivých sekcií, ktoré by si mal autor prezrieť.

Obrázok 2 | Sprievodca autorov pri jednotlivých krokoch PCI RR (2025b)

Obrázok 3 | Príklad „friendly“ časopisov spolupracujúcich s PCI RR (2025c)

Krok 2. – Skúste vypracovať čo najdetailnejší výskumný projekt

V najzákladnejšom zmysle je predregistrácia praxou zaregistrovania konkrétneho výskumného plánu ešte pred uskutočnením zberu dát. Miera detailnosti zahrnutá v pláne sa môže líšiť od pomerne stručného náčrtu až po úplne spracovaný úvod, prehľad literatúry a metodologickú časť. Hoci sa tento typ dokumentu môže spočiatku zdať neznámy, jeho základný koncept možno prirovnať k výskumným návrhom, napríklad k návrhom dizertačných alebo diplomových prác, ktoré sa pripravujú a obhajujú na doktorandskej alebo magisterskej úrovni (Roberson et al., 2020). Dôležité však je, aby predregistrácia obsahovala dostatok detailov na zdokumentovanie kľúčových rozhodnutí ešte pred realizáciou štúdie (Huensch, 2024). Bez empiricky platnej otázky nemá výskumník vytvorený vhodný základ pre prácu v RR formáte. Filozofia RR spočíva v tom, že hodnotu výskumu určuje položená otázka a kvalita použitých metód, nie samotné výsledky. Platné výskumné otázky sú zvyčajne odvodené z teórie alebo z medzier v súčasnom poznaní. V prvej etape odborného hodnotenia editor a recenzenti posudzujú empirickú platnosť výskumnej otázky (resp. otázok). Niektoré časopisy pritom zohľadňujú aj jej subjektívnu dôležitosť. V úvode rukopisu by preto malo byť jasne vysvetlené, prečo je potrebné na danú otázku odpovedať a ako bude štúdia informatívna bez ohľadu na to, či bude hypotéza prijatá alebo nie (Henderson & Chambers, 2022).

Druhým kľúčovým kritériom, ktoré recenzenti hodnotia v prvej fáze, je správnosť a uskutočniteľnosť metodiky a plánu analýzy. V záujme spoľahlivosti sa odporúča zvážiť návrhové prvky, ktoré maximalizujú prísnosť a informatívnosť štúdie – bez ohľadu na výsledok. Medzi ne patrí veľkosť vzorky, randomizácia, zaslepenie, jasne definované kritériá náboru účastníkov, predbežná špecifikácia a odôvodnenie kritérií zaradenia a vylúčenia, validita, zovšeobecniteľnosť a kontrolné premenné (tzv. outcome-neutral controls alebo control checks), ktoré potvrdzujú, že štúdia je dostatočne dobre navrhnutá na zodpovedanie výskumných otázok. Tieto kontroly testujú pomocné predpoklady výskumného plánu, napríklad, či manipulácia výskumníka so zvolenou nezávislou premennou skutočne vyvoláva zamýšľaný efekt. Robí sa to sledovaním inej premennej (odlišnej od hlavnej závislej premennej), ktorú by mala nezávislá premenná ovplyvniť, ak bola manipulácia účinná (Henderson & Chambers, 2022).

Pri registrovaných správach, ktoré zahŕňajú testovanie hypotéz, recenzenti posudzujú aj to, do akej miery štúdia minimalizuje riziko falošne pozitívnych (t. j. chybný záver, že účinok existuje) a falošne negatívnych (t. j. chybný záver, že účinok neexistuje) výsledkov. Tieto opatrenia opäť zvyšujú informatívnosť štúdie bez ohľadu na výsledok. Predbežná špecifikácia analytického plánu obmedzuje výskumnícku voľnosť a pomáha znížiť riziko falošne pozitívnych výsledkov. Odporúča sa preto vopred špecifikovať plán výberu vzorky (napr. výpočtom štatistickej sily) pre každú hypotézu, vrátane odôvodnenia očakávanej veľkosti efektu, stanovených štatistických priorov, prahových hodnôt, spôsobu agregovania údajov medzi skupinami a pod. Zároveň je vhodné navrhnúť analytický plán tak, aby maximalizoval informatívnosť aj v prípade nulových výsledkov – napríklad použitím testovania ekvivalencie (Lakens & Sheel, 2018) alebo bayesovských analýz podporujúcich tvrdenia o neprítomnosti efektu (Schönbrodt & Wagenmakers, 2018).

Otázkou ostáva, ako možno koncept Registered Reports efektívne aplikovať na kvalitatívne výskumné projekty, keďže ich štruktúra a metodologické východiská sa od kvantitatívnych prístupov líšia. Platforma PCI RR však výslovne uznáva hodnotu kvalitatívneho výskumu a zaväzuje sa hodnotiť kvalitatívne aj kvantitatívne príspevky s rovnakou prioritou. Kvalitatívne štúdie sú posudzované podľa rovnakých kritérií v oboch fázach, s výnimkou požiadaviek (napr. na štatistické metódy), ktoré sa vzťahujú výlučne na kvantitatívny výskum. Autorom, ktorí zvažujú predloženie kvalitatívnej štúdie, sa odporúča oboznámiť sa so zverejnenými usmerneniami pre predregistráciu (PCI RR, 2025).

Pre doktoranda alebo začínajúceho výskumníka je nevyhnutné dôkladne spracovať teoretickú časť výskumného projektu a zároveň zohľadniť všetky kroky a analýzy potrebné pre realizáciu štúdie. Je dôležité premyslieť si výskumné opodstatnenie, jasne formulovať výskumný cieľ, zvážiť vhodnú veľkosť a zloženie vzorky a následne diskutovať výber meracích nástrojov. Tie možno nahrať aj do OSF repozitára (Open Science Framework), vrátane elektronickej verzie alebo papierového formulára typu „ceruzka–papier“, aby recenzenti mali konkrétnu predstavu o použitom dotazníku. V prípade experimentálneho dizajnu je vhodné zahrnúť tzv. manipulation checks a control checks. Rovnako treba zvážiť možné ohrozenia validity a reliability výskumu.

Krok 3 – Prijateľné načasovanie požiadania o etické schválenie

Ak si výskum vyžaduje etický súhlas inštitúcie, je vhodné zvážiť, kedy oň požiadať. Odporúča sa overiť si politiku cieľového pracoviska týkajúcu sa etického schválenia, ako aj politiku súčasnej inštitúcie vo vzťahu k prijímaniu zmien alebo umožneniu flexibility v prípade drobných odchýlok. Ak časopis alebo platforma vyžaduje etické schválenie už pri predložení v prvej fáze a inštitúcia umožňuje určitú mieru flexibility, odporúča sa zabezpečiť etické schválenie ešte pred predložením v prvej fáze (Henderson & Chambers, 2022). V prípade PCI RR sa požiadavky na etické schválenie riadia potrebami konkrétnej výskumnej oblasti. Niektoré oblasti vyžadujú schválenie etickou komisiou ešte pred odovzdaním rukopisu v 1. etape. PCI RR si však uvedomuje, že v určitých prípadoch nemusí byť získanie etického schválenia vopred efektívne, najmä, ak etické komisie vyžadujú detailne rozpracovaný výskumný projekt už v počiatočnej fáze. V takýchto situáciách môže PCI RR realizovať hodnotenie v 1. etape ešte pred získaním etického schválenia. Následne môže dôjsť k podmienečnému odporúčaniu prijatia článku do spolupracujúcich („friendly“) časopisov, avšak až po dodatočnom predložení potrebného etického schválenia. Všetky časopisy, s ktorými PCI RR spolupracuje, totiž vyžadujú schválenie etickou komisiou (PCI RR, 2026).

Ako ilustráciu možno uviesť príklad časového priebehu získania etického schválenia. Takýmto príkladom by mohol byť výskumný projekt so začiatkom príprav v decembri 2022. Žiadosť o etické schválenie bola podaná koncom septembra 2024 a následné schválenie bolo udelené v januári 2025 – ešte pred samotným odoslaním rukopisu do PCI RR. Na základe tohto príkladu z praxe preto odporúčame zohľadniť nielen čas potrebný na vypracovanie rukopisu, ale aj dostatočnú časovú rezervu na získanie etického schválenia pred jeho predložením do PCI RR.

Krok 4 – Mapa postupu jednotlivých krokov pred/počas/po realizácii výskumu

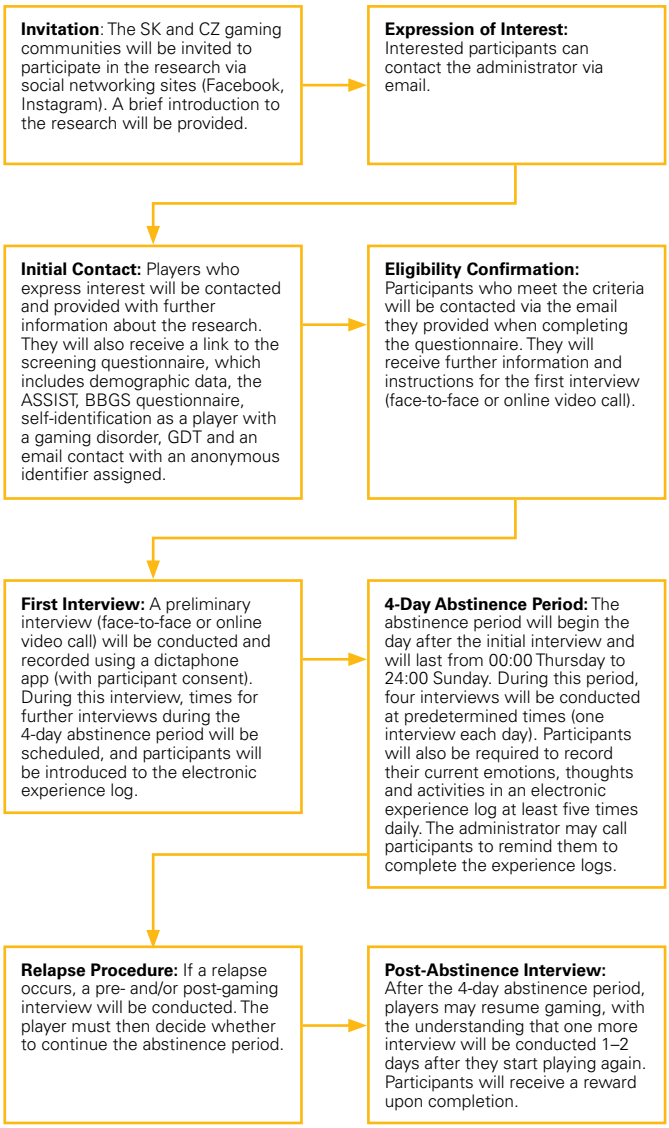
V registrovanej správe z prvej etapy je výhodné uviesť jasné prepojenie medzi výskumnou otázkou (otázkami), hypotézami (ak sú vhodné), plánom výberu vzorky (ak je to relevantné), analýzami a interpretáciou výsledkov. Takéto prepojenie zabezpečuje, že všetky predpoklady uvedené v úvode sú transparentne nadväzné na analýzy v časti výsledkov a na závery vyvodené zo štruktúry týchto výsledkov (Henderson & Chambers, 2022).

Odporúčaním je aj možnosť využívať, tzv mapy postupu výskumu, v ktorých pomocou grafického znázornenia budú predstavené jednotlivé kroky výskumu. Hoci podrobný a bohatý opis umožňuje recenzentom lepšie pochopiť logiku a chronológiu krokov, vlastné grafické znázornenie môže slúžiť ako zrozumiteľný a prehľadný súhrn kľúčových aspektov štúdie. Takéto znázornenie by malo obsahovať len tie najpodstatnejšie informácie.

Ako príklad uvádzame grafické znázornenie z rukopisu predloženého do PCI RR (Bočanová, Martončik & Babinčák, 2025), ktoré ilustruje postup realizácie výskumu v prvej etape (obr. 4).

Krok 5 – Transparentnosť uvedenia toho, čo sa plánuje robiť a čo nie

Cieľom registrovaných správ je znížiť rôzne formy skreslenia výsledkov tým, že sa eliminuje nezverejnená flexibilita v postupoch a analýzach. Rukopis v 1. etape by preto mal byť presný a vyčerpávajúci z hľadiska úrovne detailov – nezávislý výskumník z danej oblasti by mal byť schopný výskum zopakovať bez potreby vyhľadávania ďalších informácií (Kiyonaga & Scimeca, 2019). Takáto úroveň jasnosti si vyžaduje dôkladnú pozornosť k detailom, ktorá presahuje štandardnú úroveň vedeckých prác. Zahrnúť treba každý špecifický postup – bez ohľadu na to, aký bežný alebo zdanlivo nepodstatný sa môže zdať (Kiyonaga & Scimeca, 2019). V praxi to znamená napríklad uviesť presné poradie, v akom budú aplikované vylučujúce kritériá, detailne opísať samotné vylúčenia a zároveň naplánovať náhradné stratégie pre prípad, že by výber podľa stanovených kritérií viedol k nedostatočnej veľkosti vzorky.

Obrázok 4 | Grafické znázornenie jednotlivých krokov pre kvalitatívny dizajn (Bočanová et al., 2025)

Krok 6 – Predbežná registrácia rukopisu v 1. etape a úspešný štart k realizácii výskumného projektu

V 1. etape recenzenti podávajú spätnú väzbu na daný výskumný projekt. Editor a recenzenti následne požiadajú autorov o úpravy, ktoré by bolo vhodné zakomponovať do výskumného projektu. Po prepracovaní sa rukopis pošle už s prepracovanými potrebnými úpravami. Takýchto revízií môže byť viac, avšak, ak má rukopis zásadné problémy (napr. slabé teoretické zdôvodnenie, nevhodný dizajn, či etický konflikt a pod.) môže rukopis editor a recenzenti zamietnuť. Z vlastnej skúsenosti však môžem uviesť, že editor aj recenzenti v PCI RR vystupovali veľmi zdvorilo a ich pripomienky smerovali skôr k usmerneniu a podpore dôslednejšieho prepracovania projektu tak, aby bolo možné adekvátne zodpovedať formulovanú výskumnú otázku. Vyššie riziko zamietnutia v etape 1 môže nastať v prípade, ak už nie je možné zapracovať pripomienky k výskumným postupom vznesené počas recenzného konania, pretože zber dát sa už začal a kľúčové časti metodológie sú od tohto momentu nemenné (PCI RR, 2026). Podania, ktoré ne-

spĺňajú kritériá recenzného posúdenia, ale odporúčajúci editori usúdia, že majú potenciál ich po úpravách splniť, môžu byť zamietnuté bez odoslania do recenzného konania s možnosťou opätovného podania. Súčasťou takéhoto rozhodnutia sú aj konkrétne odporúčania na úpravu. Podania, ktoré výrazne nespĺňajú kritériá recenzného posúdenia, môžu byť zamietnuté bez možnosti opätovného podania (PCI RR, 2026).

Z druhej strany, ak je výskumný projekt/rukopis predbežne schválený (IPA – In-Principle Acceptance) v 1. etape, odporúča sa jeho predregistrácia, buď pod embargom (napr. s cieľom zabrániť potenciálnym účastníkom výskumu čítať plány a hypotézy), alebo ako verejne dostupný záznam vo verejnom úložisku, ako je napríklad Open Science Framework. Odporúča sa zvoliť možnosť „Registered Report Protocol Preregistration", ktorá je stručná a špeciálne navrhnutá pre registrované správy, nie je teda potrebné vypracovávať samostatnú predregistráciu. Po udelení IPA a predregistrácii je možné začať realizáciu výskumu s vedomím, že výsledky budú publikované bez ohľadu na to, či budú hypotézy prijaté. Je však dôležité mať na pamäti, že výskum sa musí vykonávať v súlade s protokolom z 1. etapy (Henderson & Chambers, 2022).

Krok 7 – Odchýlky od schváleného rukopisu: odporúčania

Neočakávaný vývoj alebo udalosti mimo kontroly výskumníka si môžu vyžiadať zmenu naplánovaných metód po schválení v 1. etape (napr. dodatočné vylučovacie kritériá, odchýlka v postupe alebo technická chyba). Každá takáto zmena musí byť zaznamenaná a transparentne uvedená v rukopise v 2. etape ako odchýlka alebo modifikácia oproti schválenému rukopisu. Ak je zmena podstatná (t. j. má potenciál zmeniť typ alebo platnosť záverov, ktoré možno z výskumu vyvodiť), je potrebné okamžite požiadať o súhlas editora. Ten si môže vyžiadať stanovisko pôvodných recenzentov z 1. etapy. To, čo sa považuje za podstatné, sa môže líšiť v závislosti od konkrétneho výskumného plánu (Henderson & Chambers, 2022).

Všetky takéto zmeny by mali byť transparentne zdokumentované, ak nastanú, napríklad prostredníctvom otvorených záznamov s uvedeným časom (časová pečiatka) alebo aktualizáciou predregistrácie. V úložisku Open Science Framework je možné neočakávané zmeny pripojiť k pôvodnej predregistrácii výberom možnosti „aktualizovať" (update) (Henderson & Chambers, 2022).

2.1 Možnosť využitia tzv. track changes

Dôležité je, že súčasťou kritérií recenzentov pre rukopisy 2. etapy je dodržiavanie prijatého rukopisu 1. etapy (Chambers & Tzavella, 2022). V ideálnom prípade sa v častiach Úvod a Metódy nevykonávajú žiadne zmeny; ak sú však potrebné malé zmeny, recenzenti ich musia mať možnosť ľahko vidieť. Ak to časopis umožňuje, odporúča sa predložiť dve verzie rukopisu z 2. etapy: jednu čistú verziu a jednu verziu s jasne vyznačenými zmenami z rukopisu z 1. etapy. PCI RR vyžaduje, aby autori predložili dve verzie dokumentu v každej fáze, vrátane verzií po akýchkoľvek revíziách: jednu čistú verziu a jednu s jasne vyznačenými všetkými najnovšími zmenami. Microsoft Word umožňuje sledovanie zmien, pretože sa sledujú aj nepodstatné zmeny formátovania a revízie nového textu viacerými autormi (Oshiro et al., 2024). Tieto sledované zmeny sú vhodne využiteľné aj v prípade 1. etapy, kedy po recenzii od recenzentov je potrebné a vhodné zmeniť a upraviť text. Vtedy je tu možnosť využiť, tzv. track changes, (sledovanie zmien) pričom by sa mali vytvoriť 2 verzie (jedna bez track changes, ktorá sa môže uložiť pod rovnakým názvom ako predchádzajúca verzia rukopisu; ak sa vloží do OSF, presne do priečinka, kde sa nachádza pôvodná verzia, tak sa nahradí novou, pričom je tam možnosť pozrieť si spätne aj predchádzajúcu verziu). V prípade druhej verzie s track changes je vhodné ju použiť práve pri opätovnom predložení/poslaní revidovaného rukopisu, t. j. nahratí odpovedí pre recenzentov. V tomto prípade ide o prerobený rukopis s už danými úpravami. Pri nahrávaní druhej verzie je potrebné nezabudnúť na zmenu, konkrétne v sekcii „edit manuscript" (upraviť rukopis) zmeniť najnovšiu verziu z 1 na 2, aby bolo všade viditeľné, že sa momentálne pracuje s 2. verziou rukopisu.

Krok 8 – Príprava rukopisu v 2. etape

Úvod a časti o metódach v rukopise v 2. etape by sa nemali zbytočne odchyľovať od schváleného rukopisu v etape 1, okrem zmeny budúceho času na minulý (napr. „budeme testovať" sa zmení na „testovali sme") alebo opravy prípadných chýb či nedorozumení. Ak bol medzitým uverejnený relevantný nový výskum, nemal by sa pridávať do úvodu, pretože nemotivoval výskumníka k výskumu. Namiesto toho môže byť zahrnutý v sekcii diskusie. Rovnako, ak sa chápanie výskumníka po prijatí v 1. etape vyvíjalo, je vhodné tento posun zakomponovať taktiež do diskusie. V prípade výskumu, ktorý nie je zameraný na testovanie hypotéz, ako napríklad kvalitatívny výskum, systematické prehľady alebo systematické mapy, by mali byť všetky výskumné otázky definované v rukopise v 1. etape. Ďalšie otázky, ktoré vyplývajú z údajov, by mali byť taktiež explicitne uvedené (Henderson & Chambers, 2022).

Krok 9 – Transparentnosť a ešte raz transparentnosť

Podobne ako iné formy otvorenej vedy, aj registrované správy sú o transparentnosti. Keď je rukopis v 2. etape prijatý, mal by byť zverejnený aj predregistrovaný rukopis z 1. etapy (mnohé časopisy/platformy to väčšinou vyžadujú). To umožní čitateľom zverejneného rukopisu z 2. etapy porovnať tieto dve verzie. Zároveň by sa, v rámci etických a právnych obmedzení a noriem, mali sprístupniť údaje, kódy a materiály; mnohé časopisy totiž takúto transparentnosť povinne vyžadujú (Henderson & Chambers, 2022). V prípade podania rukopisu v 2. etape kontroluje editor s recenzentmi dodržanie schváleného výskumného protokolu z 1. etapy. Ak autori pridali niečo navyše, poprípade vznikli nejaké odlišnosti z dôvodu nemožnosti uskutočnenia určitých krokov, kontrolujú transparentnosť uvedenia týchto odlišností. PCI RR odporúča konzultovanie s editorom, ak sa takéto odchýlky vyskytnú. Aj v tejto etape môžu odoslať požiadavky

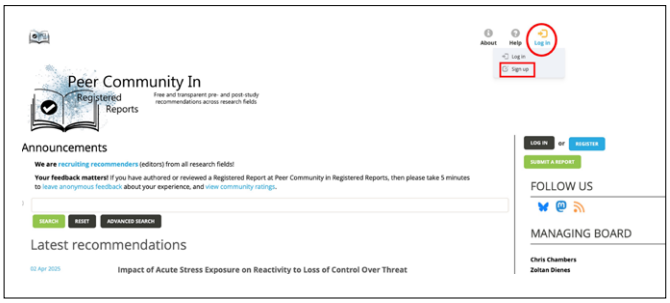
v podobe odporúčaní v súvislosti s prepracovaním rukopisu. Rukopis v tejto etape môže byť odmietnutý. V prípade PCI RR (2026) pri etape 2 kontrolujú, či sú dáta schopné testovať autormi navrhované hypotézy alebo odpovedať na navrhovanú výskumnú otázku tým, že spĺňajú schválené, výsledkovo neutrálne kritériá, ako je napríklad absencia efektov podlahy a stropu, úspešnosť pozitívnych kontrol alebo iných kontrol kvality. Toto kritérium sa zameriava na to, či je kvalita dát dostatočná na testovanie stanovených hypotéz podľa vopred špecifikovaných podmienok. V prípadoch, keď je toto hodnotenie relevantné a vopred špecifikované, môže zlyhanie kľúčového výsledkovo neutrálneho testu v závažných prípadoch viesť k zamietnutiu rukopisu v etape 2 (PCI RR, 2026).

3 AKO VYZERÁ POSTUP REGISTROVANIA RUKOPISU DO PCI RR

Nižšie je uvedený, praktický príklad postupu pri predložení/poslaní rukopisu do PCI RR. Najprv je potrebné prejsť na stránku PCI RR (https://rr.peercommunityin.org). Potom je potrebné zvoliť kategóriu „Help“ a prezrieť si sprievodcu pre autorov „Guide for Authors“ (viď obr. 5). V tejto sekcii je možné nájsť všetky dôležité informácie vrátane krokov a postupov – čo všetko je potrebné splniť, kam treba rukopis zaslať/podať, ako postupovať v 1. a 2. etape, ako komunikovať s recenzentmi a pod. Ešte skôr než prejdeme k samotnému procesu, je vhodné a potrebné ujasniť si rozdiel medzi recommenderom a recenzentom. Recommender je odporúčajúci editor riadiaci celý proces hodnotenia, obdoba hlavného editora v tradičných časopisoch. Recenzentom sa rozumie osoba, ktorá nezávisle hodnotí rukopis.

S cieľom zvýšiť zrozumiteľnosť a praktickú využiteľnosť opisu práce s platformou PCI Registered Reports je text doplnený aj o grafické znázornenie jej používateľského prostredia. Osobitná pozornosť je venovaná postupu vypĺňania jednotlivých polí potrebných na registráciu rukopisu. Hoci sa vzhľad a usporiadanie platformy môžu v priebehu času meniť, možno predpokladať, že základná štruktúra registračného procesu zostane zachovaná.

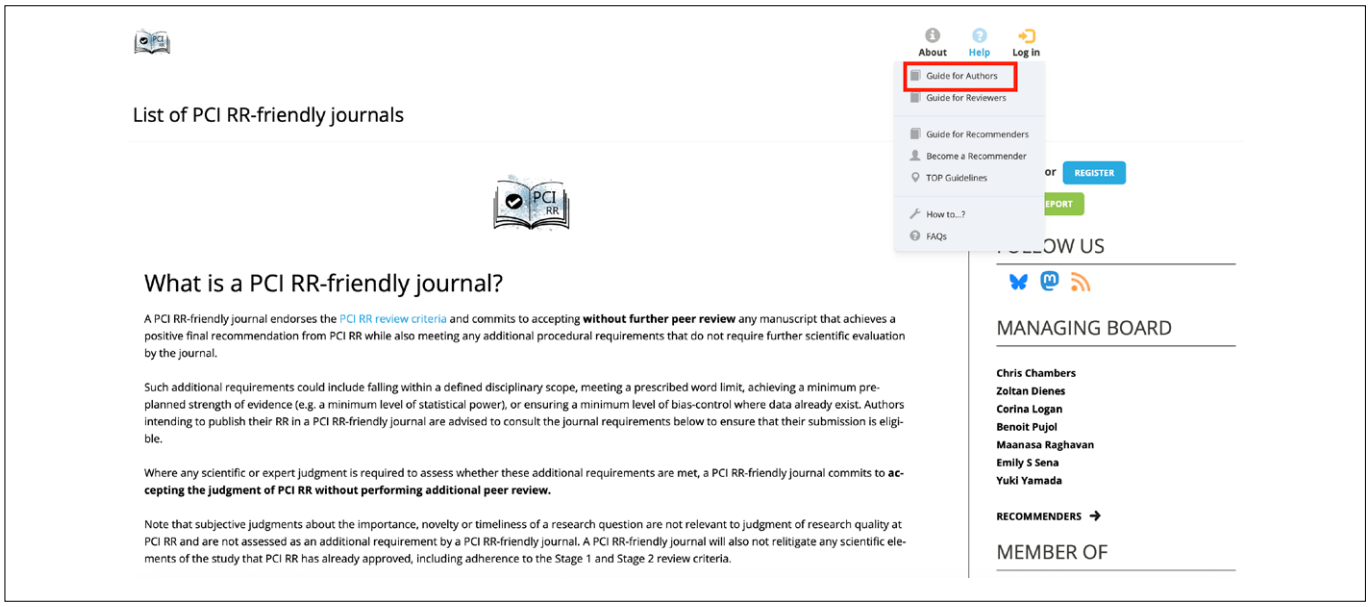
Ak ste si pozreli všetky dôležité informácie a máte už pripravený svoj rukopis (je vhodné, aby jeho súčasťou bolo aj etické schválenie, napríklad od vašej univerzity alebo inej organizácie), je potrebné sa zaregistrovať. Stačí kliknúť na „Log in“ (zaregistrovať sa a následne na „Sign up“ (prihlásiť sa) (viď obr. 6).

Obrázok 6 | Umiestnenie sekcie „Log in“ a „Sign up“ na stránke PCI RR (2025d)

Pozn. | vlastné spracovanie

Následne je potrebné vyplniť požadované údaje, akými sú meno, priezvisko, e-mail, heslo, ORCID číslo, pracovisko, v ktorom pracujete, inštitúcia alebo inštitút, v ktorom pôsobíte, mesto, v ktorom sa nachádza vaše pracovisko, a krajina. Potom je potrebné uviesť tematické oblasti, v ktorých sa pohybujete, oblasti vašej expertízy a kľúčové slová, ktoré vystihujú výskumnú problematiku, ktorej sa venujete. Ďalej sú tu otázky týkajúce sa toho, či daný e-mail poskytujete ako autor alebo recenzent. Je vhodné pripojiť aj odkaz na

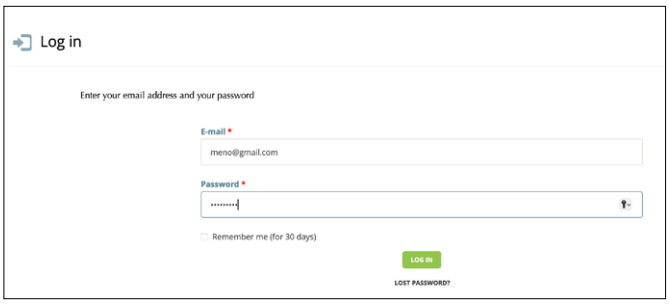
Obrázok 5 | Umiestnenie sekcie „Guide for Authors“ na stránke PCI RR (2025d)

Pozn. | vlastné spracovanie

vašu stránku, stránku profilu (napr. ResearchGate), Google Scholar alebo iné profesionálne stránky.

Vyplnením týchto príslušných políčok dostanete e-mail, pomocou ktorého potvrdíte, že súhlasíte s podmienkami stránky a zároveň sa prihlásite na danú stránku. Keď budete prihlásený, môžete poslať svoj rukopis. Je potrebné, aby ste postupovali podľa krokov uvedených pri 1. etape a neskôr aj v 2. etape. V tomto prípade bude predstavený postup pri 1. etape.

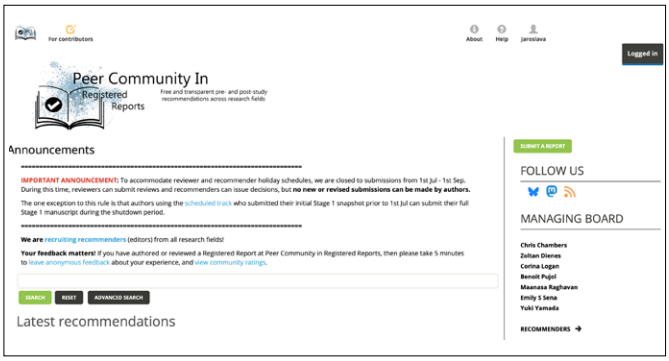
Najprv zadáte svoje prihlasovacie údaje, teda e-mailovú adresu a heslo, pod ktorým ste sa zaregistrovali. Pre príklad bol použitý vymyslený e-mail a heslo. Kliknete na „Log in“ (viď obr. 7).

Obrázok 7 | Rozhranie pre prihlásenie do systému PCI RR (2025e)

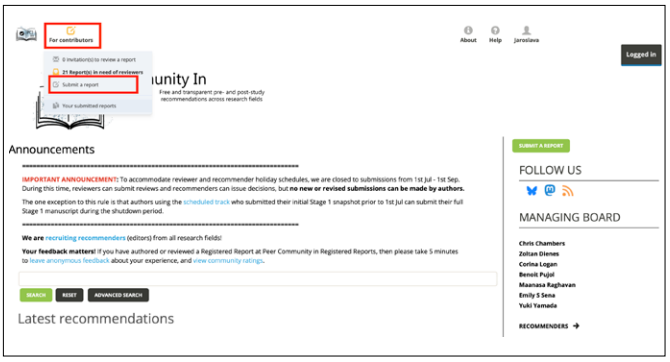
Pozn. | vlastné spracovanie

Takto vyzerá hlavná stránka, ktorá sa vám zobrazí hneď po prihlásení (viď obr. 8). Na tejto stránke sa nachádzajú dôležité správy od PCI a následne posledné, resp. najnovšie odporúčania týkajúce sa ostatných rukopisov, či už ide o 1. alebo 2. etapu. V tomto prípade si môžete prečítať konkrétne štúdie alebo výskumné projekty v rôznych štádiách, kde sa nachádza nielen samotný rukopis s dostupnými prílohami, ale aj tzv. časovú os odporúčaní od recenzentov, usporiadanú od prvých recenzií až po súčasné, podľa počtu potrebných revízií.

Obrázok 8 | Rozhranie hlavnej stránky po prihlásení sa (PCI RR, 2025)

Ak chcete poslať rukopis, je potrebné kliknúť na ikonu „For contributors“ a následne vybrať možnosť „Submit a report“ (viď obr.9).

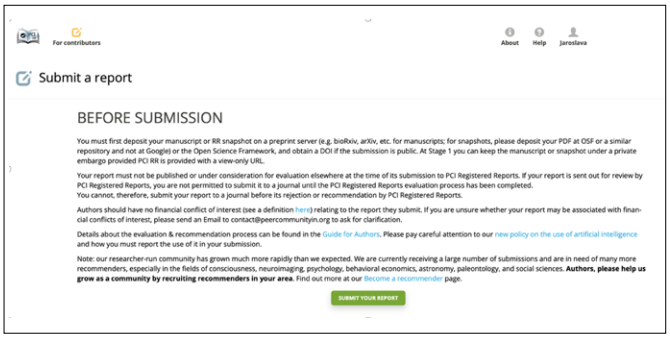
Obrázok 9 | Umiestnenia sekcie „For contributors“ a Submit a report na stránke PCI RR (2025)

Pozn. | vlastné spracovanie

Po kliknutí na „Submit a report“ sa zobrazí upozornenie obsahujúce kroky, ktoré by sa mali vykonať ešte pred odoslaním rukopisu. Ide o stručné zhrnutie týkajúce sa uloženia rukopisu do dostupných online depozitárov, kde by mali byť prístupné aj doplnkové materiály. Aby ste sa vyhli problémom s prekročením limitu počtu slov alebo znakov v časopisoch, je vhodné do rukopisu uvádzať len nevyhnutné informácie. Ak je niečo, čo by malo byť zahrnuté, ale nie je nevyhnutné priamo v rukopise, je lepšie využiť možnosť doplnkového materiálu, ktorý môže byť nahraný do repozitára (napr. OSF, Zenodo a i.) a na ktorý by bolo vhodné upozorniť priloženým odkazom priamo v rukopise.

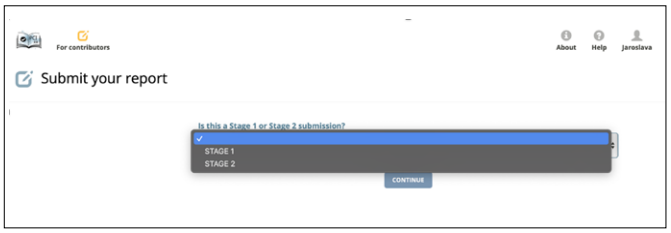
Taktiež je potrebné brať v úvahu upozornenie, aby rukopis nebol nikde zaslaný pred jeho odoslaním do PCI RR ani počas jeho hodnotenia v rámci RR. Autori musia deklarovať, že nemajú žiadny finančný konflikt ani konflikt záujmov týkajúci sa predloženého rukopisu. Ďalej je tu odkaz na sprievodcu pre autorov a informácie o politike týkajúcej sa využívania umelej inteligencie, ktorú je potrebné uviesť v prípade jej použitia v rukopise. Poslednou informáciou je možnosť zapojenia sa do komunity ako „Recommender“ (odporúčajúci editor) vo svojej pracovnej a výskumnej oblasti (viď obr. 10).

Po kliknutí na „Submit Your Report“ sa dostanete k sekciám potrebným na vyplnenie a následné odoslanie rukopisu. PCI Registered Reports (2025) poskytuje konkrétny manuál, ako správne postupovať. Tento postup je výstižne uvedený na ich webovej stránke.

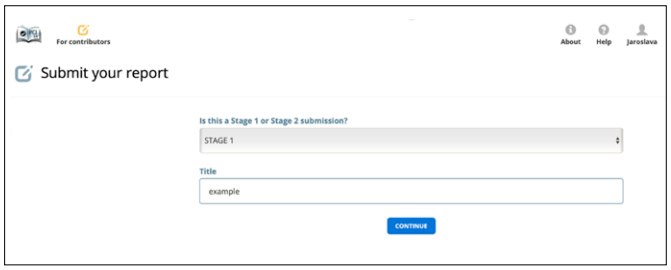
Obrázok 10 | Rozhranie týkajúce sa zhrnutia krokov nevyhnutných pred odoslaním rukopisu (PCI RR, 2025)

Na nasledujúcom obrázku je ukážka formulára (viď obr. 11). Prvá sekcia obsahuje otázku, či ide o etapu 1 alebo 2. Ak ide o nový rukopis, ktorý ešte nebol podaný a teda neprešiel hodnotením v etape 1, zvoľte „STAGE 1“ (1. etapa). Ak bol rukopis akceptovaný v etape 1, vyberte „STAGE 2“ (2. etapa) . Etapa 2 je štádium, kedy už sú pozbierané dáta a je vypracovaný celý rukopis vrátane sekcií ako výsledky, diskusia a podobne.

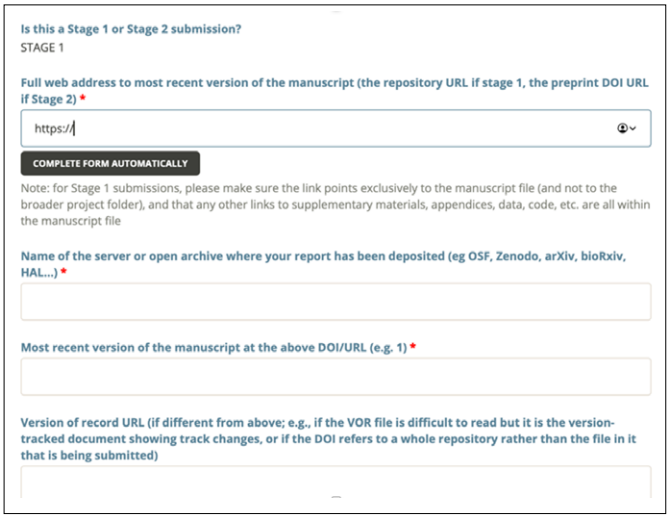
Obrázok 11 | Začiatok formulára pri posielaní rukopisu (PCI RR, 2025)

Po vyplnení názvu rukopisu kliknite na „Continue“ a pokračujte vyplňovaním ďalších sekcií formulára (viď obr. 12). Začnite vyplnením názvu vášho rukopisu.

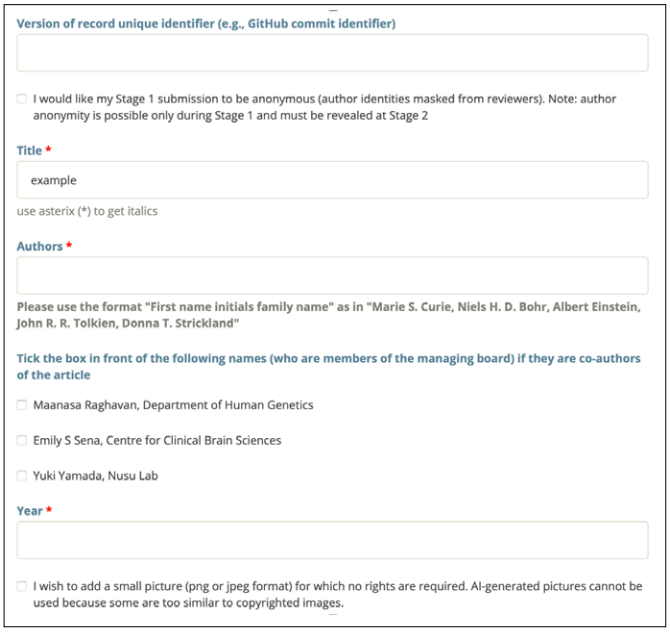

Obrázok 12 | Pokračovanie nasledujúcej sekcie formulára pri posielaní rukopisu (PCI RR, 2025)

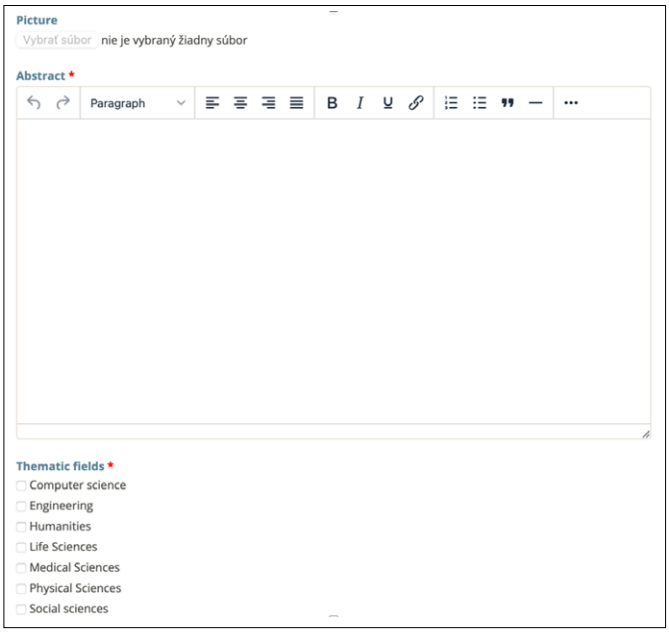
Následne sa objaví ďalšia sekcia s tzv. všeobecnými údajmi, ktoré je potrebné vyplniť (viď obr. 13, 14, 15 a 16). Položky označené červenou hviezdičkou sú povinne vyplnené. Ide o tieto informácie: webová adresa, kde je zverejnený rukopis (online repozitár); názov servera, na ktorom je rukopis zverejnený (napríklad OSF, arXiv a pod.); najnovšia verzia rukopisu (ak ide o prvú verziu, zvoľte 1; ak ste po odporúčaní recenzentov urobili revíziu a upravili text, označte verziu 2 a pod.); možnosť zakliknutia anonymity (t. j. aby nebolo viditeľné, kto článok vypracoval, pričom je v takom prípade potrebné použiť tzv. view-only odkazy, ktoré zabránia identifikácii autorov; nejde však o striktne vyžadované pravidlo, keďže PCI RR smeruje skôr k transparentnosti); mená autorov; rok; abstrakt (v prvej etape je vhodné napísať abstrakt, ktorý obsahuje len niekoľko viet o opodstatnenosti výskumnej štúdie, výskumných cieľoch, prípadne hypotézach, opise vzorky a plánovaných štatistických analýzach. V etape 2 sa doplnia informácie o výsledkoch štúdie a záveroch); možnosť vybrať tematickú oblasť, ktorej sa rukopis týka, a zvoliť prípadnú podkategóriu; vhodné je tiež uviesť kľúčové slová a priložiť „cover letter“ (sprievodný list) pre recommenderov/recenzentov. Odporúča sa, aby sprievodný list stručne a výstižne predstavil výskumný projekt, vrátane jasne formulovaných výskumných cieľov, očakávaných prínosov a potenciálnych limitov. V kontexte PCI RR je zároveň vhodné zdôrazniť kvalitu navrhovaného výskumného dizajnu, plán analýz a súlad s princípmi otvorenej vedy (napr. dostupnosť materiálov a i.). Na záver je potrebné potvrdiť, že patríte medzi autorov a že konáte v mene všetkých spoluautorov (t.j. budete dostávať správy týkajúce sa evaluačného procesu a odpovedí recenzentov). Tiež treba zakliknúť, že rukopis nebol zaslaný do žiadneho časopisu a že nie je nikde publikovaný. Následne prejdete do sekcie detailnejších informácií o vašom rukopise. Podrobnosti sú dostupné aj na webovej stránke https://rr.peercommunityin.org/help/help_practical, konkrétne v sekcii „To submit a report“, kde je okrem krokov aj kontrolný zoznam otázok, s ktorými sa stretnete pri vyplňovaní.

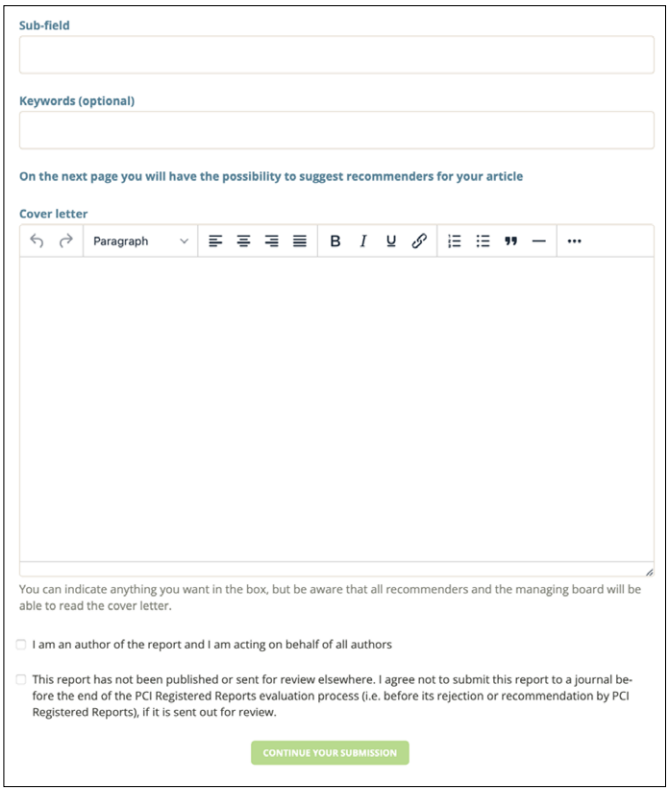
Obrázok 13 | Pokračovanie formulára o podrobnejších informáciách posielaného rukopisu – 1. časť (PCI RR, 2025)

Obrázok 14 | Pokračovanie formulára o podrobnejších informáciách posielaného rukopisu – 2. časť (PCI RR, 2025)

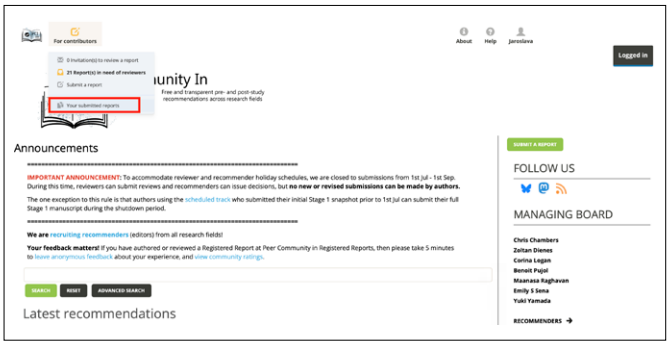
Obrázok 15 | Pokračovanie formulára o podrobnejších informáciách posielaného rukopisu – 3. časť (PCI RR, 2025)

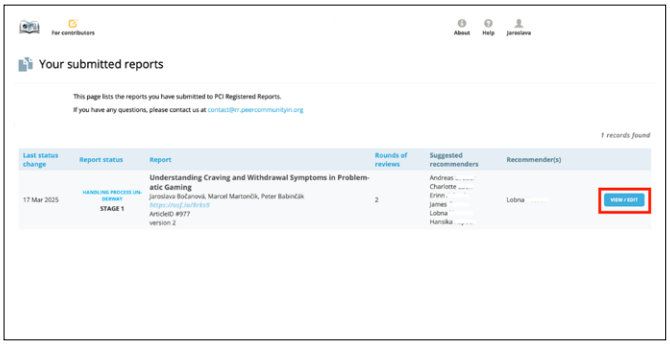
Obrázok 16 | Pokračovanie formulára o podrobnejších informáciách posielaného rukopisu – 4. časť (PCI RR, 2025)

Posledným krokom je výber „recommenderov“, ktorých môžete vybrať viac. V tomto prípade sa zobrazí tabuľka všetkých „recommenderov“, pričom tu je možnosť ich filtrovania na základe oblastí, ktorými sa zaoberajú. Tiež je možné ručne zadať konkrétnu výskumnú problematiku, ktorou sa zaoberáte (napr. pri zadaní termínu „gaming disorder“ budú vyhľadaní všetci recommenderi“, ktorí uviedli, že sa zaoberajú práve touto problematikou).

Ak váš rukopis pošlete a chcete si overiť jeho zaevidovanie, stačí kliknúť znova na sekciu „For contributors“ a vybrať možnosť „Your submitted reports“ (viď obr. 17). V tejto sekcii sa vám ukážu všetky doposiaľ poslané rukopisy. Pri každom rukopise sú uvedené nasledujúce informácie: posledná zmena statusu (kedy ste urobili úpravu vy alebo prípadne boli pridané odporúčania recenzentov), reportovaný status (v akom štádiu sa nachádzate a následne dodatočné informácie o tom, čo sa s vaším rukopisom deje), report (názov vašej štúdie, mená autorov a spoluautorov, link na rukopis, verzia rukopisu a ID, pod ktorým bol rukopis registrovaný), kolo revízie (v ktorom kole sa momentálne nachádzate; týchto kôl môže byť viac a záleží to od toho, či ste v predchádzajúcom kole odpovedali na otázky recenzentov týkajúce sa vášho výskumného projektu dostatočne, či sú vaše odpovede považované za opodstatnené a dostatočne vysvetlené, alebo upravené s cieľom doladenia projektu), navrhovaní „recommenderi“ (ide o „recommenderov“, ktorých ste navrhli vy v čase nahrávania rukopisu), „recommenderi“ (ide o „recommenderov/recommendera“, ktorí prijali vaše navrhnutie, sú to osoby akoby hlavní editori, ktorí komunikujú s recenzentami a dávajú konečný verdikt k vášmu rukopisu). V modrej kolónke je aj možnosť vidieť/editovať informácie týkajúce sa vášho rukopisu (viď obr. 18).

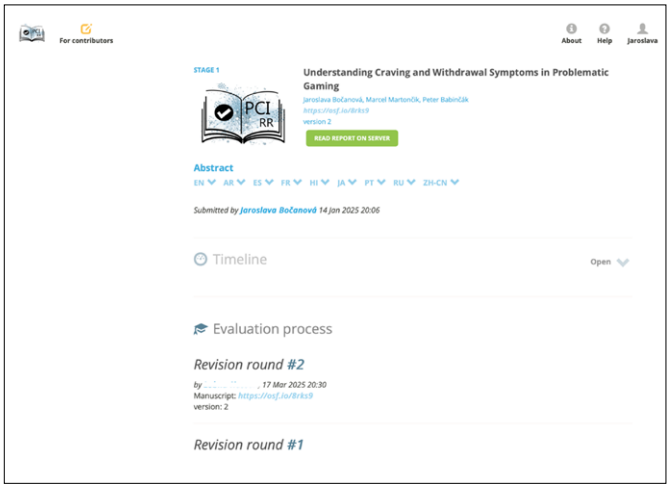
Obrázok 17 | Umiestnenia sekcie „Your submitted reports“ na stránke PCI RR (2025)

Obrázok 18 | Príklad rozhrania s aktuálnymi informáciami poslaných rukopisov (PCI RR, 2025)

Po kliknutí na tlačidlo „view/edit“ sa zobrazia informácie o vašom rukopise, kde nájdete samotný evaluačný proces s konkrétnymi dátumami revízií (viď obr. 19, 20). Nájdete tam odpoveď „recommendera“ a pod ňou aj otázky a zhodnotenie od recenzentov. Následne, podľa ich posúdenia, „recommender“ odporučí, či je potrebné vykonať ďalšiu re-

víziu. Týchto revízií môže byť viac, pričom cieľom je pomôcť autorom rukopisu ešte lepšie premyslieť, ako efektívnejšie a konštruktívnejšie zodpovedať otázky, ktoré dostali od recenzentov v konkrétnych častiach rukopisu, napríklad v oblasti metodológie, výskumnej vzorky, štatistickej analýzy a pod.

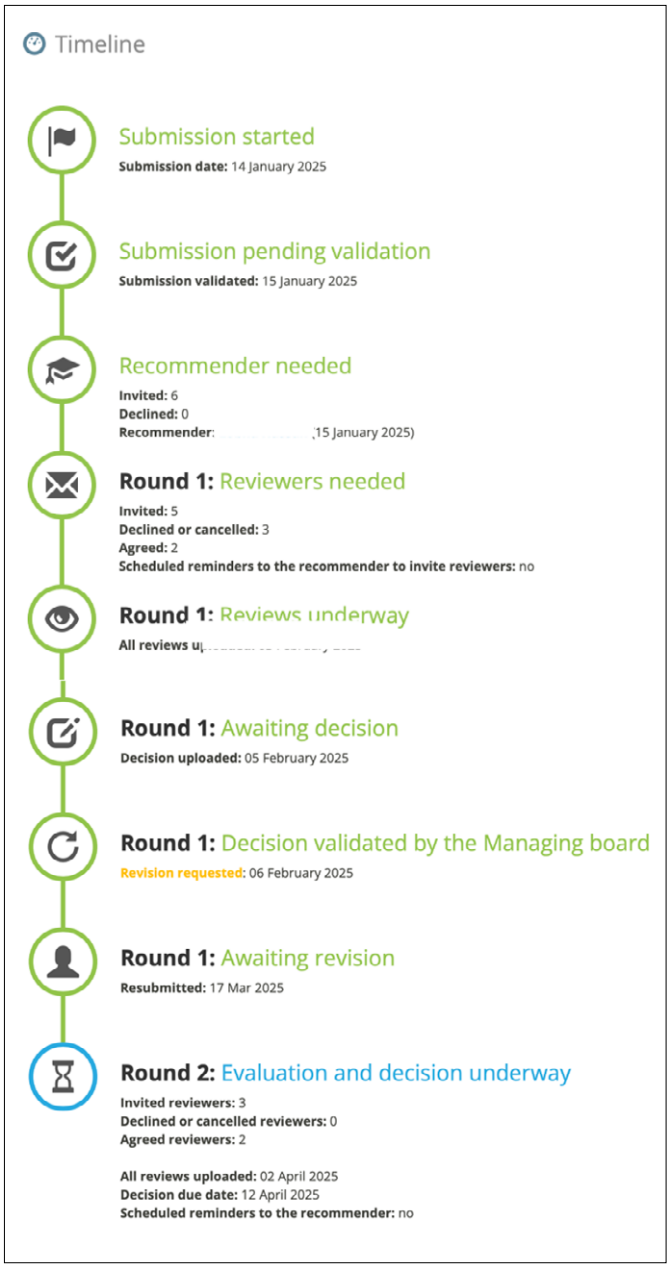
Obrázok 19 | Náhľad k podrobnejším informáciám o aktuálnom stave rukopisu – príklad 1 (PCI RR, 2025f)

Pozn. | vlastné spracovanie

Obrázok 20 | Náhľad k podrobnejším informáciám o aktuálnom stave rukopisu – príklad 2 (PCI RR, 2025f)

Pozn. | vlastné spracovanie

Obrázok 21 | Zobrazená časová os s informáciami o rukopise (PCI RR, 2025)

Pozn. | vlastné spracovanie

Je tu možnosť rozkliknúť si aj časovú os (timeline), kde nájdete jednotlivé kroky, ktorými ste prešli, vrátane dátumov. Je to veľmi prehľadné. Zelená farba označuje už dokončené kroky, pričom modrá znázorňuje aktuálne štádium, v ktorom sa nachádzate (viď obr. 21).

4 REFLEXIA Z POHĽADU DOKTORANDA

Ako doktorandka, z odboru psychológie, som sa s pojmom otvorená veda stretla už počas bakalárskeho stupňa, konkrétne pri metodologických a štatistických predmetoch. Už v prvom roku doktorandského štúdia som začala vyhľadávať a študovať literatúru a vedecké články týkajúce sa mojej dizertačnej práce. Postupovala som systematickým spôsobom, t. j. vyhľadávala som články vo webových databázach a šedej literatúre, pričom som si jednotlivé použité kľúčové slová (kódy) zapisovala. Postupne som si zvolila výskumný cieľ a napísala projekt výskumu.

Zvolila som si využitie Registered reports, pretože som vnímala vhodnosť a opodstatnenosť použitia tejto formy. Uvedomovala som si výhody, ktoré z toho plynuli. Musela som sa viac zamýšľať nad jednotlivými metódami, ktoré chcem použiť. Nie je to o tom, aby ste rýchlo napísali výskumný projekt, ale daný výskumný projekt pomocou RR, ak bude schválený, môže slúžiť ako návod, ktorý bude naozaj vhodný pre uskutočnenie či už kvantitatívneho, alebo kvalitatívneho výskumu, a teda viete, že postupujete transparentne a efektívne vzhľadom na váš výskumný cieľ a problém. V RR vidím aj výhodu v tom, že dostanete konštruktívnu a kvalitnú spätnú väzbu od odborníkov, ktorí sa venujú rovnakej

alebo obdobnej výskumnej problematike, čo zvyšuje šancu napísať kvalitnú štúdiu. Počas obhajoby dizertačnej práce, resp. dizertačná skúška/písomná práca k dizertačnej skúške, dostanete spätnú väzbu, ktorá je obohacujúca a pomocou ktorej dochádza k diskusii s cieľom dopomôcť doktorandovi skvalitniť výskumný projekt. Táto spätná väzba sa však môže líšiť v závislosti od oponenta, ktorého dostanete. Niektorí sa skôr zamerajú na teoretickú časť, iní berú ohľad na samotný projekt výskumu. Nemusia to byť však osoby, ktoré sa zameriavajú na podobný výskumný problém, ktorý skúmate, a teda môže nastať situácia, kedy vás dostatočne neupozornia na možné úskalia. V tomto prípade RR môže dopomôcť tým, že recenzent bude osoba, ktorá pozná problematiku a vie vám podať podnetné otázky, ktoré sú hodné zváženia v rámci vašej konkrétnej výskumnej problematiky. Ďalšou výhodou je aj to, že ak PCI RR akceptuje váš výskumný projekt, môžete si vybrať z „friendly" časopisov, v ktorých by ste chceli publikovať. Po akceptovaní druhej etapy vám článok zoberú aj v karentovaných časopisoch bez ohľadu na to, aký výsledok vyjde. Čiže ako doktorandka vnímam, že ak danú dizertačnú prácu dopíšem a obhájim, bude táto práca vydaná v karentovanom časopise. Pôjde o kvalitnú štúdiu, s ktorou sa môžem okamžite podeliť s verejnosťou, a nemusím po obhajobe tráviť čas vyhľadávaním možných časopisov a prechádzaním recenzentskými posudkami, keďže tie sa už uskutočnili počas doktorandského štúdia.

No na druhej strane je potrebné zmieniť aj určité nevýhody, s ktorými som sa stretla. Nevýhodu vnímam v tom, že písanie takéhoto výskumného projektu je časovo náročnejšie. Kým ostatní kolegovia, doktorandi, už začali zbierať dáta k svojim prácam, ja som musela čakať na vyjadrenie k 1. etape RR, pričom dôkladné premyslenie odpovede a zakomponovanie možných odporúčaní do projektu zaberie nemálo času. Pre doktoranda môže predstavovať komplikáciu aj fakt, že niektoré menšie univerzitné granty sú nastavené len na krátke obdobie, napríklad na jeden rok. Tento krátky čas môže byť problematický najmä pri použití formátu RR, kde je potrebné najprv vypracovať dôkladný projekt, získať vyjadrenie k 1. etape, zapracovať odporúčania recenzentov a až následne pristúpiť k zberu dát. Rok na vypracovanie kvalitného projektu, písanie teoretických východísk, zber dát, štatistické vyhodnocovanie, písanie diskusie a vytvorenie rukopisu pre časopis sa preto môže javiť ako príliš krátky a vytvára značný tlak.

5 ZÁVER

Registered Reports je vhodná možnosť, ktorú môžu využívať aj doktorandi na zaevidovanie vlastnej dizertačnej práce. Písanie výskumného projektu je síce náročnejšie, pretože už dopredu je nutné uvažovať nad všetkými možnými úskaliami. Avšak RR, pomocou konštruktívnych odpovedí od recenzentov a „recommenderov", dokáže pomôcť výskumníkom zamyslieť sa nad ďalšími možnými perspektívami, ktoré je potrebné vo výskumnom projekte zohľadniť. Na druhej strane, po akceptovaní prvej etapy výskumník vie, že postupuje vhodne a primerane vzhľadom na konkrétnu výskumnú problematiku, čo prispieva k urýchleniu písania a zbierania dát. Ak výskumník disponuje vhodným plánom, ktorý ho privedie k odpovedi týkajúcej sa výskumného cieľa, jeho realizácia už nebude problém. Stačí sa len riadiť protokolom, ktorý už má nachystaný. Je to beh na dlhé trate, ale rozhodne to stojí za to.

Rola autorov | JB navrhla design textu. Podieľala sa na rešerši literatúry a spracovala celý teoretický príspevok.

Deklarovanie konfliktov záujmov | Autorka deklaruje žiadne konflikty záujmov.

Etické schválenie | Štúdia nevyžadovala schválenie etickou komisiou.

LITERATURA / REFERENCES

Allen, C., & Mehler, D. M. A. (2019). Open science challenges, benefits and tips in early career and beyond. *PLoS Biology*, *17*(5), e3000246. https://doi.org/10.1371/journal.pbio.3000246

Bertram, M. G., Sundin, J., Roche, D. G., Sánchez-Tójar, A., Thoré, E. S. J., & Brodin, T. (2023). Open science. *Current Biology, 33*(15), R792–R797. https://doi.org/10.1016/j.cub.2023.05.036

Bočanová, J., Martončik, M., & Babinčák, P. (2025). Understanding Craving and Withdrawal Symptoms in Problematic Gaming. In principle acceptance of Version 3 by Peer Community in Registered Reports. https://osf.io/rkczd

Briker, R., & Gerpott, F. H. (2024). *Publishing Registered Reports in Management and Applied Psychology: Common Beliefs and Best Practices*. Organizational Research Methods. DOI: 10.1177/10944281231210309

Brodeur, A., Cook, N. M., Hartley, J. S., & Heyes. 2024., A. A. (2024). *Do Pre-Registration and Pre-Analysis Plans Reduce p-Hacking and Publication Bias? Evidence from 15,992 Test Statistics and Suggestions for Improvement (Working Paper 101). I4R Discussion Paper Series*. Econstor.Eu. https://www.econstor.eu/handle/10419/281136

Devezer, B., D. J. Navarro, J. Vandekerckhove, and E. Ozge Buzbas. 2021. "The Case for Formal Methodology in Scientific Reform." *Royal Society Open Science* 8 (3): 200805. https://doi.org/10.1098/rsos.200805

Ellemers, N. 2013. "Connecting the Dots: Mobilizing Theory to Reveal the Big Picture in Social Psychology (and Why we Should Do This): The Big Picture in Social Psychology." *European Journal of Social Psychology*43 (1): 1–8. https://doi.org/10.1002/ejsp.1932

Chambers, C. D., & Tzavella, L. (2022). The past, present and future of Registered Reports. *Nature Human Behaviour*, *6*(1), 29–42. https://doi.org/10.1038/s41562-021-01193-7

Claesen A., Gomes S., Tuerlinckx F., Vanpaemel W. (2021). Comparing dream to reality: An assessment of adherence of the first generation of preregistered studies. *Royal Society Open Science*, 8(10), 211037. https://doi.org/10.1098/rsos.211037

Goldin-Meadow, S. (2016). *Why Preregistration Makes Me Nervous*. APS Observer.

Henderson, E. L., & Chambers, C. D. (2022). Ten simple rules for writing a Registered Report. *PLoS Computational Biology*, *18*(10), e1010571. https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1010571

Huensch, A. (2024). Open science and preregistration. In L. Plonsky (Ed.), *Open science in applied linguistics* (pp. 132-147). Applied Linguistics Press.

Kiyonaga, A., & Scimeca, J. M. (2019). Practical considerations for navigating registered reports. *Trends in Neurosciences*, *42*(9), 568–572. https://doi.org/10.1016/j.tins.2019.07.003

Kornell, N. (2013). Some concerns on regulating scientists via preregistration. Psychology Today. Retrieved from https://www.psychologytoday.com/za/blog/everybody-is-stupid-except-you/201307/some-concerns-regulating-scientists-preregistration

Kupferschmidt K. (2018). More and more scientists are preregistering their studies. Should you? *Science (New York, N.Y.)*. https://doi.org/10.1126/science.aav4786

Lakens, D. (2019). The Value of Preregistration for Psychological Science: A Conceptual Analysis. https://doi.org/10.31234/osf.io/jbh4w

Lakens, D., Mesquida, C., Rasti, S., & Ditroilo, M. (2024). The benefits of preregistration and Registered Reports. *Evidence-Based Toxicology*, *2*(1). https://doi.org/10.1080/2833373x.2024.2376046

Lakens, D., Scheel, A. M., & Isager, P. M. (2018). Equivalence testing for psychological research: A tutorial. *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*, *1*(2), 259–269. https://doi.org/10.1177/2515245918770963

Logg, J. M., & Dorison, C. A. (2021). Pre-registration: Weighing costs and benefits for researchers. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, *167*, 18–27. https://doi.org/10.1016/j.obhdp.2021.05.006

Montoya, A. K., Krenzer, W. L. D., & Fossum, J. L. (2021). Opening the door to registered reports: Census of journals publishing registered reports (2013–2020). Collabra: Psychology, 7(1), Article 24404. https://doi.org/10.1525/collabra.24404

Munafò, M. R., Nosek, B. A., Bishop, D. V. M., Button, K. S., Chambers, C. D., du Sert, N. P., Simonsohn, U., Wagenmakers, E.-J., Ware, J. J., & Ioannidis, J. P. A. (2017). A manifesto for reproducible science. *Nature Human Behaviour*, *1*(1), 0021. https://doi.org/10.1038/s41562-016-0021

Oshiro, B., Alley, L. J., & Flake, J. K. (2024). Want to try a registered report? Here are our lessons learned. *Revue Canadienne de Psychologie Experimentale [Canadian Journal of Experimental Psychology]*, *78*(4), 205–209. https://doi.org/10.1037/cep0000338

Peer Community in Registered Reports. (n.d.). Guide for reviewers. Retrieved May 9, 2026, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/help/guide_for_reviewers

Peer Community in Registered Reports. (2025). Guide for authors. Peercommunityin.org. Retrieved July 14, 2025, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/

Peer Community in Registered Reports. (2025a). About. Peercommunityin.org. Retrieved July 8, 2025, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/about/about

Peer Community in Registered Reports. (2025b). Guide for authors.. Peercommunityin.org. Retrieved July 8, 2025b, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/help/guide_for_authors

Peer Community in Registered Reports. (2025c). PCI RR Friendly journals. Peercommunityin.org. Retrieved July 8, 2025c, from https://rr.peercommunityin.org/about/pci_rr_friendly_journals

Peer Community in Registered Reports. (2025d). PCI Registered reports. Peercommunityin.org. Retrieved July 8, 2025d, from

https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/

Peer Community in Registered Reports. (2025e). Log in. Peercommunityin.org. Retrieved July 8, 2025e, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/default/user/login

Peer Community in Registered Reports. (2025e). Registered reports. Peercommunityin.org. Retrieved July 15, 2025f, from https://rr.peercommunityin.org/PCIRegisteredReports/articles/rec?id=977

Pham, M. T., and T. T. Oh. 2021. "Preregistration Is Neither Sufficient nor Necessary for Good Science." *Journal of Consumer Psychology* 31 (1): 163–176. https://doi.org/10.1002/jcpy.1209

Roberson, A. J., Farmer, R. L., Shaw, S., Upton, S., & Zaheer, I. (2020, December 11). *Opening doors to open science and scholarship for school psychology research, training, and practice* [Preprint]. PsyArXiv. https://doi.org/10.31234/osf.io/su53p

Rubin, M., and C. Donkin. 2022. "Exploratory Hypothesis Tests Can Be More Compelling than Confirmatory Hypothesis Tests." *Philosophical Psychology*:1–29. https://doi.org/10.1080/09515089.2022.2113771

Sarafoglou, A., Kovacs, M., Bakos, B., Wagenmakers, E.-J., & Aczel, B. (2022). A survey on how preregistration affects the research workflow: better science but more work. *Royal Society Open Science*, *9*(7), 211997. https://doi.org/10.1098/rsos.211997

Schönbrodt, F. D., & Wagenmakers, E.-J. (2018). Bayes factor design analysis: Planning for compelling evidence. *Psychonomic Bulletin & Review*, *25*(1), 128–142. https://doi.org/10.3758/s13423-017-1230-y

Simmons, J., Nelson, L., & Simonsohn, U. (2021). Pre-registration: Why and how. *Journal of Consumer Psychology: The Official Journal of the Society for Consumer Psychology*, *31*(1), 151–162. https://doi.org/10.1002/jcpy.1208

Spitzer, L., & Mueller, S. (2023). Registered report: Survey on attitudes and experiences regarding preregistration in psychological research. *PloS One*, *18*(3), e0281086. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0281086

Stewart, S. L. K., Rinke, E. M., McGarrigle, R., Lynott, D., Lunny, C., Lautarescu, A., Galizzi, M. M., Farran, E. K., & Crook., Z. (2020). *Pre-registration and Registered Reports: a Primer from UKRN*. https://eprints.whiterose.ac.uk/id/eprint/169948/1/UKRN%20Primer%20-%20Pre-registration%20and%20Registered%20Reports.pdf

Toth, A. A., Banks, G. C., Mellor, D., O'Boyle, E. H., Dickson, A., Davis, D. J., DeHaven, A., Bochantin, J., & Borns, J. (2021). Study preregistration: An evaluation of a method for transparent reporting. *Journal of Business and Psychology*, *36*(4), 553–571. https://doi.org/10.1007/s10869-020-09695-3

van den Akker, O. R., et al. (2024). *Preregistration in practice: A comparison of preregistered and non-preregistered studies. PLOS Biology, 22*(8), e3002755.

Wagenmakers, E. J., & Vazire, S. (2020). Slides: Preregistration Standards for Psychology. ZPID (Leibniz Institute for Psychology) https://doi.org/10.23668/PSYCHARCHIVES.4464

Willroth, E. C., Atherton, O. E. (2024). Best Laid Plans: A Guide to Reporting Preregistration Deviations. *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*. https://doi.org/10.31234/osf.io/dwx69